

Gyanúsításokkal

traktálja olvasóit napról-napra az ország nép-kisebbségei, főleg pedig a romániai magyarság ellen a bucaresti-i sajtónak az a része, amely nagyjövőjü, külön üzletágat próbál felfedezni abban az uszításban, amelyet szinte módszeresen üz. Ha két vonat összeszalad valahol, megszoktuk, hogy az elfogultság sajtójának betürenegetegében hamarosan feltűnik egy magyar váltóórnek, ritkább esetben egy-egy kisebbségi forgalmistának a neve, mint akit a történet mulasztás miatt azonnal őrizetbe vettek. Még akkor is, ha történetesen nem is volt szolgálatban a baleset napján. És így megy ez csaknem minden vonalán közéleti életünknek. Ha valamelyik kisebbségi közintézmény virágzásnak indul, a gyanúsítások pergőtüzébe kerül. Ha valahol társadalmi akciót indít a magyarság, mindig akad egy-két agylázban szenvedő ember, aki titkos intenciókat szimatol, tendenciózus eseményeket fantáziál. A rágalom sajtóbetyárjait nem riasztja vissza sem a templom szentsége, sem az iskola tekintélye, mint ahogyan nem haboztak az albaiuliai római katolikus püspök tiszteletreméltó személyiségét sem belekeverní a gyanúsításoknak egy olyan áradatába, amely ellen éppen az albaiuliai királyi főügyész, valamint az uralkodó magasrangú szárnysegédje tartotta kötelességének, hogy felemelje tiltakozó szavát és egyben elégtételt szolgáltatson az alantas módon megrágalmazott ősz egyházfedelemnek.

A legújabb eset, amely arra készíti az ország kisebbségeit, hogy ismételtén megalkossa a maga lesújtó véleményét az uszítás lélekmérgezőinek működéséről, ugyancsak Erdélyben történt. Egy embert igazoltattak a hatóságok az őszi hadgyakorlatok területén, aki állandóan a vezérkar körül mászkált. Megmotozása alkalmával vastag aktatáskájában egymillió lejt találtak nála készpénzben. Az első bucaresti-i jelentések, tekintettel a vizsgálatra, amely megindult, érthető szűkszavúsággal számoltak be az egymillió lejes ember titokzatos esetéről. A nyomozás érdeke gyakran megköveteli, hogy a sajtó kellő diszkrécióval ismertesse az eseményeket. Am ma sem értjük, hogy miféle érdek követelte meg azt, hogy egyes elterjedt bucaresti-i sajtóorganumok azt az állítást fűzzék hozzá azonnal a fukarszavu hivatalos közléshez, hogy „az elfogott kém kisebbségi volt...?”

Mi tudjuk a legjobban, hogy hány kisebbségi ember mászkál ebben az országban egymillió lejjel a zsebében. Már ez a tény is kétségessé tette számunkra, hogy valóban kisebbségi emberről volt szó, aki nyilván fontos hadi titkokat kívánt volna vásárolni készpénzért a hadgyakorlatokon. A vizsgálat persze megállapította, hogy a titokzatos kém egy kíváncsi természetű ókirályságbeli borkereskedővel azonos, aki történetesen éppen akkor utazott borvásárlás céljából Erdélybe, amikor ott megkezdődtek a hadgyakorlatok. Hallotta, hogy az uralkodó is a vezérkarnál van s mert nem mindegyik állampolgár láthatja minden nap a királyt, érthető érdeklődéssel kísérte meg ezt az ártatlan kalandot. A hivatalos jelentés persze újra bejárta az ország napisajtóját az állítólagos „kém” titkának leleplezéséről, de ki cáfolja meg a gyanúsítás lélekmérgező közleményeit, amelyek kisebbségellenes izgatást követtek el ebben az esetben is, a Marzescu-Mironescu-rendtörvény ellenére...?

Ha van bűn, amit az ország közrendje és békéje érdekében megtorlásul, vagy példamutatásként büntetni kell, akkor az ilyen lelkiismeretlen rágalmazások, amelyeknek ele az

Mussolini és Gömbös tanácskozásai Rómában

Komoly és nagy jelentősége van a római tárgyalásoknak — Az olasz-francia közeledés és az olasz-magyar barátság

Rómából jelentik: Gömbös Gyula magyar miniszterelnök ma délelőtt 10 órakor Xeni gróf, az olasz külügyminiszterium szertartásfőnöke és Villányi Frigyes báró kvirináli magyar követ kíséretében a királyi palotába hajtatott, ahol feliratkozott. Innen a magyar kormányfő a Palazzo Venezia-ra ment, ahol Mussolini miniszterelnök már várt rá.

Ekkor kezdődtek meg a tanácskozások a két kormányvezető között.

A megbeszélések két és negyed óra hosszat tartottak és Gömbös Gyula délben negyed 2 óra után, láthatólag jó hangulatban hagyta el az olasz miniszterelnökség palotáját. A lapok jelentései szerint a tanácskozás a legszívélyesebb hangulatban folyt le. A magyar miniszterelnök autóján visszatért a magyar követségre, ahol a báró Villányi Frigyes által tiszteletére adott villásreggelin vett részt. Este 9 órakor a Duce az Excelsior-szálloda nagytermében díszében látta Gömbös Gyulát.

Római politikai körökben a látogatásról a következőket mondják: Gömbös Gyula látogatásának

komoly és nagy jelentősége van.

A magyar miniszterelnököt ezuttal nem különleges politikai célok vezették, hanem a római egyezmény érvényességének kiszélesítése. A mai különleges helyzetben ez az egyezmény szilárd alapnak bizonyult, amelyen Közép-európa egyensúlyának békéje alapulhat. Ezért a két kormányfő sorra fogja venni az összes előtérben álló politikai problémákat, főleg pedig azokat, amelyek Magyarországot és Olaszországot közvetlenül érintik. A mostani látogatás közvetlen következménye a római jegyzőkönyveknek, amelyek előre is kívánatosnak jelezték az aláíró három állam kormányvezetőjének minél gyakoribb személyes érintkezését. Ez a látogatás annak a szívélyes és baráti kapcsolatnak a folytatását jelenti, amely a két nemzetet összefűzi és amelyet

semmiféle felhő el nem homályosíthat. Olasz politikai körökben hangsúlyozzák, hogy

az olasz-francia közeledés semmi esetre sem jelenthetné az olasz-magyar barátság gyengülését.

Az olasz-francia megegyezésnek ugyanis lényeges előfeltétele, hogy Franciaország ismerje el a Duna-medencében azokat a politikai törekvéseket, amelyeket Mussolini miniszterelnök kezdeményezett.

A ma megjelent római lapok meleg hangon üdvözlik Gömbös Gyulát. A legtöbb lap közli az érkezéséről felvett fényképeket. A Messagero szerint a két miniszterelnök meg fogja vitatni egymással az összes politikai kérdéseket. A Popolo di Roma szerint az olasz-magyar együttműködésben semmiféle változás nem állott be és a két állam közötti barátság épp olyan szilárd, mint volt. Magyarország és Olaszország továbbra is együtt haladnak a megkezdett uton. A Devere című római lap „Termékeny barátság” címen nagy cikkben foglalkozik a római tanácskozásokkal. A cikk többek között a következőket írja:

„Az olasz nemzet a legnagyobb szívélyességgel üdvözli Gömbös miniszterelnök személyében a magyar nemzetet. Olaszország igaz barátját látjuk Gömbös Gyulában és Mussolini nagy tisztelőjét, mert hosszú évek óta együtt dolgozik a Duceval. Az ő látogatása több, mint egyszerű udvariasságitény.

határozottan történelmi valóság.

A két nemzetnek az az érdeke, hogy közösen haladjanak előre.”

Gömbös Gyula holnap délben audiencián jelenik meg XI. Pius pápánál. Magyarország miniszterelnöke folytatja tanácskozásait Mussolinival és szerdán este befejeződik a hivatalos program.

Ökölharc az új spanyol kormány bemutatkozásán

Súlyos ellentétek a kormányban — Viharos jelenetek a parlamentben

Madridból jelentik: Viharos jelenetek között folyt le tegnap Madridban a parlamentben az új Leroux-kormány bemutatkozása. Az ülés megnyitása után Leroux miniszterelnök exhortációt mondott, majd beszámolt a lezajlott forradalomról. Az ülésen a baloldali pártok nem vettek részt, de csak az ezután megindult vitában derült ki, hogy a kormánypártok belső ellentétei is eléggé súlyosak voltak ahhoz, hogy ekkeseredett összeütközésekhez vezessenek. Felszóalt többek között Gull Roberts, a katolikus párt elnöke, aki a kormányt hibáztatta a forradalom kitöréséért, sőt még inkább felelőssé tette az államfőt. A miniszterelnök viszont a szélső jobboldali pártok ellen intézett támadást

a második felszólalásában. Amikor a vita közben Cano monarchista képviselő személyes élő támadást intézett Sauber külügyminiszter ellen, óriási vihar tört ki, amelynek hevében a radikális képviselők ökölrel támadtak a jobboldaliakra.

Vad kézítása keletkezett, amely csak percek múlva ért véget.

A vita közben azonban hangos incidens keletkezett az újságírók karzatán is, ahol polgári gárdisták jelentek meg, akik az Oeuvre francia lap munkatársnőjét, Simon Terryt akarták eltávolítani a teremből. Ez azonban nem ment simán és itt is viharos jelenetek játszódtak le.

egész kisebbségi lakosság ellen irányul, el kellene, hogy vegyék már egyszer a maguk megérdemelt büntetését. Az ország népkisebbségei valamennyien értékes dolgozói, produktív töme-

gei az ország közéletének, akik — amint éppen a belföldi kölcsön esetében látjuk — tudatában vannak kötelességeiknek, de tudatában vannak jogaiknak is.

Aradon eddig több milliót jegyeztek a belföldi kölcsönre

A jegyzések összege az első napon az országban meghaladja a másfélmilliárdot — Károly király és Mihály nagyvajda hétmillió lejt jegyeztek

A belföldi kölcsön jegyzésének mai, második napja valóban a lelkesedés és a kötelességtudás jegyében tel el. Országszerte nagy összegeket jegyeztek le és a lakosság magatartását minden bizonnyal nem kis mértékben befolyásolta az a példa, amellyel II. Károly király, Mihály nagyvajda és a kormány tagjai jártak elől.

Károly király tegnap a következő levelet intézte Slavescu pénzügyminiszterhez:

„Drága pénzügyminiszterem!

Ma, amikor megkezdődött az országfejlesztési kölcsön aláírása, kötelességemnek tartom, hogy mint az ország első polgára én is előjök és polgári kötelességemet teljesítem fiammal, Alba-Iulia nagyvadjával együtt. E levéllel egyidejűleg Önhez juttatok 4 millió lejt mint az én és 3 millió lejt mint a nagyvajda jegyzését. Az eddig érkezett híreink szerint a közönség az Ön hívására úgy telett, hogy támogatásáról biztosítja az ország szükségleteinek kielégítésére. Ez kimondhatatlanul megörvendeztetett. Teljes reményem megvan arra, hogy ezt a szép kezdetet megfelelő folytatás fogja követni.

Ez alkalommal meleg felhívást intézek mindenki hazafiasságához. Felszólítom az ország egész lakosságát, hogy nyújtsa értékes támogatását szeretett hazánk felvirágoztatására. Meg vagyok győződve róla, hogy az a munka, amit Ön a kölcsön érdekében kifejtett, sikerrel jár. Fogadja drága pénzügyminiszterem legteljesebb bizalmam kifejezését.

KÁROLY”.

Slavescu pénzügyminiszter tegnap rádióbeszédében olvasta fel az uralkodó levelét, egyben pedig közölte, hogy a kormány tájékoztatni fogja a közönséget a kölcsön felhasználásáról, hogy mindenki tudja, hova fordítja pénzt.

Az Universul szerint

a jegyzések összege tegnap meghaladta a másfél milliárd lejt.

A munkügyi miniszter elrendelte, hogy a bankok és biztosítótársaságok a kölcsön jegyzésére való tekintettel délután is tartanak hivatalos órákat.

Fokozódó érdeklődés Aradon

Aradon a mai napon a kölcsön iránti érdeklődés a tegnappal szemben csak fokozódott. Erre jellemző, hogy például az Aradi Államnépvezetőbizottság elnöke az Aradhegyaljai Villamosvasút tisztviselői kara 200 ezer lejt jegyzett le és ugyanitt jegyzett Nasta Victor, a Banca Nationala aradi fiókjának volt igazgatója 100 ezer lejt, Rezus György, a Banca Nationala aradi fiókjának jelenlegi igazgatója 50 ezer lejt jegyzett. Az Aradmegyei Takarékpénztárnál szintén nagyobb jegyzések történtek, valamint a Victoria Takaréknál is. A Banca Romaneasca aradi fiókjánál a mai napon 981 ezer lejt jegyeztek le, ami valóban minden várakozást meghaladó eredmény. A többi jegyzési helyeken is jelentős összegű jegyzések történtek. Ezeknek a jegyzéseknek összege meghaladja a 400 ezer lejt.

Nagyjelentőségű határozatot hozott a belföldi kölcsön ügyében kedden délelőtti ülésén Aradváros interimárbizottsága. Ursu János dr. bizottsági elnök javaslatára ugyanis a városvezetők elhatározták, hogy Arad városa, mint jogi testület, maga is kiveszi részét a nemzeti áldozatkészség nagy akciójából és ezért egyhangulag kimondották, hogy

Arad városa egy millió lejt értékű belföldi kölcsönkötvényt jegyez.

Tekintettel arra, hogy a város 1934—35. évi költségvetésében erre a kölcsönjegyzésre nem található kellő fedezet, a városvezetőség kimondotta, hogy azt az egymillió lejes tételét

fordítja a belföldi kölcsön jegyzésére, amit a város az aradi repülőállomás felállítására céljaira vett előirányzatba. Ami a repülőállomás egymillió lejtét illeti, ezt az összeget a város jövő évi költségvetésébe veszi fel. A határozat meghozatala után a városvezetőség egyes tagjai külön-külön is meghozták a maguk áldozatát. Az interimárbizottság tagjai elhatározták ugyanis, hogy

mindegyikük külön-külön 2000 lejt értékben jegyez belföldi kölcsönt.

Igy tehát az interimárbizottsági tagok külön 24.000 lejt értékben jegyeztek belföldi kölcsönt.

Bucurestiből jelentik: A hazafias áldozatkészségnek gyönyörű példáját mutatták a fővárosi villamos tisztviselői, akik tízmillió lejen felül jegyeztek. A cluji Iris-porcellángyár és más magánvállalatok, a petrosani-i és lupeni-i bányavállalatok tisztviselői és alkalmazottai példátnyújtó módon vették ki részüket a kölcsönjegyzésből. Hasonló nagystílusú jegyzés történt

Benes csehszlovák külügyminiszter:

1935-ben dől el Európa jövőjének sorsa

Benes nyilatkozata a kisebbségekről — A francia kormány válsága — Lemondanak a francia kormány radikális miniszterei

Párisból jelentik: Az újabb hírek szerint a francia politikai körökben általános az a benyomás, hogy a francia belpolitikai válság

a legközelebbi napokban kormányválság alakjában robban ki.

A radikális párti miniszterek hír szerint már el is határozták lemondásukat, amely a kamara mai első ülése után az összkormány lemondását vonná maga után.

A francia kormány lemondását jósoló hírek mind jobban szaporodnak. A késő éjjeli órákban beavatott politikusok a leghatározottabban állítják, hogy

Doumergue miniszterelnök már megszo-vegezte a kormány lemondásáról szóló kéziratot.

Délelőtti 11 órakor összeült az államtanács a jövő évi három hónapos ideiglenes költségvetési felhatalmazás ügyében. A javaslatot úgy a baloldali, mint a középpárti miniszterek ellenzik. A pénzügyminiszter még arra sem vállalkozott, hogy a javaslatot az államtanács elé terjessze, így annak előadója maga a miniszterelnök. A délutáni órákban az államtanács üléséről az a hír szivárgott ki, hogy állítólag ideiglenesen

sikerült a miniszterelnöknek az ellentéteket áthidalni.

A késő éjszakai órákban jelentik:

A ma délelőtti államtanács ülésén a kormány radikális miniszterei elhatározták lemondásukat.

Előzetesen a radikálisok külön tanácskozást tartottak. Lebrun köztársasági elnök arra kérte a radikális minisztereket, hogy lemondó leveleiket csak a szerdai parlamenti ülésen terjesszék be, amit elfogadtak. Ma délután egyébként ülést tart a radikális-párt vezetősége.

A képviselőház mai ülésén a megnyitó beszédet Doumergue köztársasági elnök tartotta, aki kijelentette, hogy fájdalmas megpróbáltatást jelentett Európának az a dráma, a melynek áldozata Sándor jugoszláv király volt. Dicsérettel és elismeréssel emlékezik meg a jugoszláv nemzetről, amely oly hidegvért és megfontoltságot tanusított a merénylet utáni napokban. Megállapította, hogy

tént a fővárosi villanytelep, az aradi Astragyár és a resitai vasművek igazgatósága és alkalmazottai részéről.

A nehézipari vállalatok igazgatósága már a jegyzés első napján úgy határozott, hogy az alkalmazottak segítségére siet oly módon, hogy a kölcsön jegyzéséhez szükséges összegeket előlegezi és az előlegezett összegeket havonta fogja levonni a tisztviselőktől és az alkalmazottaktól. A pénzügyminiszteriumba beérkezett jelentések szerint

az egész ország területén a legkedvezőbb tempóban folynak a jegyzések,

a pitesti-i Bratianu-liceum tanárai táviratilag értesítették a pénzügyminiszteriumot, hogy egy havi fizetésüket lejegyzik a kölcsönre. Az első nap jegyzésének pontos összege másfél milliárd lejt. A jegyzések második napján a Nemzeti Bank egyik fővárosi jegyzési fiókjában 100 millió lejt jegyeztek le. Bucuresti ugynevezett sárga kerületének vezetősége Sabareanu primárral az élen ma délelőtti nagyobb összeget jegyzett le.

Az első két nap eredményéből tehát máris megállapítható, hogy ha a jegyzések továbbra is ebben az arányban tartanak, akkor az ország lakossága, amely tudatában van a nagyszabású pénzügyi művelet fontosságának, az előirányzatoknak megfelelően, teljes egészében lejegyzik az országfejlesztési kölcsönt.

Jugoszláviának jogában áll bárki támogatását kérni ahhoz, hogy a büntény részleteit napvilágra hozhassa,

majd beszédét azzal fejezte, hogy Sándor király meghalt, de politikája él.

Prágai jelentések szerint Benes Ede dr. külügyminiszter a képviselőház mai ülésén nagy beszédet mondott a külpolitikai helyzetéről. Beszédének elején kijelentette, hogy a szovjetnek a Népszövetségbe történt belépése nagy esemény. Ez az esemény jelentős változást idéz elő az európai helyzetben.

Csehszlovákia és a kisantant folytatja a szovjethez való közeledését.

Az Ausztria függetlenségét biztosító szerződést még nem lehetett végleges formába önteni, mert a megállapodás alapelveiben még nem lehetett megegyezésre jutni Olaszországgal, Csehszlovákiával, a kisantant és a Balkán-szövetség nem változtatja meg a politikáját.

Céljuk mindannyiuknak: megegyezés mindenkivel, de elsősorban Németországgal.

Beszéde további részében megemlékezett a kisebbségi panaszokról is. Kijelentette a következőket: Ami a kisebbségek panaszát illeti, ki kellene mondani azt az elvet, hogy előbb mindig a panaszokot államot vizsgálják meg, hogy vajon rendben vannak-e saját kisebbségi ügyei. Majd elmondja, hogy Sándor király és Barthou külügyminiszter halála közelebb hozta a kisantantot Franciaországhoz.

— Ragaszkodunk — mondotta — a marseille-i merénylet körülményeinek és felelőségének kivizsgálásához, valamint ahhoz is, hogy utána a konzekvenciákat levonják. Végül felemlítette a külügyminiszter, hogy

az 1935. év lesz Európának a legsúlyosabb esztendeje.

Ebben az évben fog eldőlni Európa jövőjének sorsa.

Benes külügyminiszter felszólalása előtt Malypetr miniszterelnök is mondott rövidebb exposé-t, amelyben hangoztatta, hogy

együtt akar működni a kisebbségekkel.

Matuska: Biztos voltam, hogy több merényletet fogok elkövetni

A biatorbágyi rém zavaros vallomásai a vallásos kommunista pártról — Izgalmas jelenetek a mai tárgyaláson

Tiszteletlensége miatt ötnapi sötét zárkára ítélték Matuskát

Budapestről jelentik: A Matuska-ügy főtárgyalásának mai napján Marton tanácselnök reggel 9 órakor nyitotta meg a tárgyalást. A bíróság folytatta Matuska kihallgatását. Az elnök először a csantavéri utazásai felől érdeklődött. Matuska elmondta, hogy Csantavéren való tartózkodása idején arra kérte őt az apósa, hogy járuljon hozzá az ottani templom építéséhez. Akkor azonban neki nem volt pénze, de megígérte, hogy később nagyobb pénzbeli ajándékot ad. Hónapok mulva megnyerte egyik perét és ekkor nagyobb összeget adott erre a célra. Ebben az időben már állandóan Bécsben lakott és utóbb ott egy betlehemet csináltatott, amit levitt ajándékba a csantavéri templom számára.

A betlehemért 400 schillinget fizetett, de ő a számlát 600 schillingre állította ki.

Elnök kérdezi a vádlottól: Hogy tehetted ezt?

Matuska: Nem volt ez más, csak egy kis kegyes család. Többnek akartam mutatkozni az emberek szemébe és ezért hamisítottam meg a számlát. Majd azután arról beszélt, hogy egész életében vallásos ember volt. Már gyermek korában is vallásosságra neveltek. Később, amikor a harctereket járta, akkor meghallgatta ugyan a katonák káromkodásait, de azután mindig imádkozott. Elmondja, hogy Bécsben a templomok előtt elhaladva, mindig leemelte kalapját. Ha kommunista tüntetést látott, akkor ő mindig kitette ablakába a szent képeket.

Elnök: Mit gondolsz, elegendők a külsőségek a vallásossághoz?

Matuska: Nem. A bensőnkben is vallásosoknak kell lennünk.

Matuska megleckéztteti a bíróságot

Elnök: Tul sokat beszél itt össze-vissza.

Matuska: Mert szeretek beszélni, de ha méltóságos elnök ur megengedi, akkor őt monddal is elmondhatom. Könörgöm, őt szép mondatot szeretnék mondani.

Elnök: Akkor azután elment Leó?

Matuska: Csak azt éreztem, hogy a gyomrom rossz lesz és nem láttam többé.

Elnök: Hisz maga a sátánban?

Matuska: Hát hogyan! Ha Isten van, akkor sátán is van. Ha van plusz, akkor van minusz is.

Elnök: Hagyja ezeket a smoncákat!

Matuska egyszerre roppant ingerült lesz és kiáltozni kezd:

— Hát hol tartunk, hogy már a bíróság is ilyen szavakat használ, hogy smonca! Ez lehetetlen kérem, ezt nem engedhetem meg!

Marton elnök erélyesen kopog ceruzájával.

— Viselkedjék tisztességesen, mert mindigárt megbüntettem.

— Méltóztassék megbüntetni, de azt nem engedhetem letagadni, hogy ha Isten van, akkor sátán is van.

Később arról beszél, hogy Óváry Vilmoséknál volt vendégségben és ott összetalálkozott egy plébánossal, aki azt mondotta, hogy ő minden vonatkozásban kommunista. Az elnök azonban kétségbevonta ezt az állítást, mire Matuska kijelenti, hogy a plébános vallásos kommunistának mondotta magát. Ezután az elnökkel a kommunizmus lényegéről vitatkozik. Az elnök e közben egyes kijelentéseit rendreutasítja. Elmondja ezután a vádlott, hogy Óváryéktól részegen ment haza. Ekkor jelent meg ágya előtt a Leó és azt mondta, hogy „most már berühmtér vagy”. Felszólította arra is, hogy

alapítsa meg a vallásos kommunista pártot.

Ekkor felébredt és most már „Attentéternék” érezte magát. Ezután határozta el, hogy hol és mikor fogja elkövetni a merényleteket.

Az elnök megkérdezi Matuskát, hogy már ekkor tudta-e, hogy elköveti a biatorbágyi merényletet? A vádlott elmondja, hogy ezt csak akkor határozta el, amikor Bécsből Budapestre utazott. Ezután ismét zavarosan kezd beszélni és ezért az elnök többször rendreutasítja. Figyelmezteti az elnök, hogy Leó csak egy kókler volt, aki kártya-mutatványokkal szédítette őt. Matuska azonban vitatja, hogy Leó nem volt kókler.

Mikor ezt mondja, akkor szinte átszellemülve kiabál.

Elmondja Matuska, hogy Csantavérről Bécsbe utaztában, Budapesten a Boráros-téren lakást vett ki a vallásos kommunista szekta számára. Egyszerre csak felkiált:

— Már két napja tart a tárgyalás! — Ezután pedig leül és a fejét lehajítja.

Az elnök kérdésére az ansbacher merénylet előkészületeit mondja el. Elmondja, hogy a csavarokat kiemelte, de a hevedert nem tudta eltávolítani. Másnap aztán hiába várta a híreket az újságokban a merénylet eredményéről.

Ezután Lévy Tibor dr. védő emelkedik szószra és kéri a bíróságot, hogy az orvosszakértőkkel vizsgáltsák meg Matuskát, vajon hipnotizálható-e. Az ügyész azonban ellenzi az indítványt és a bíróság azt elveti.

Rövid szünet után az elnök az ansbacher merénylet utáni eseményekről érdeklődik. Matuska erre összevissza beszél. Az elnök rászól a vádlottra, hogy ne beszéljen így. — *Hisz maga sem szereti, ha mindent egy fazékba tesznek!*

Matuska: Ezt a katonaságnál generálsaftnak nevezik! Az ansbacher merénylet után már

biztos voltam abban, hogy több merényletet fogok elkövetni.

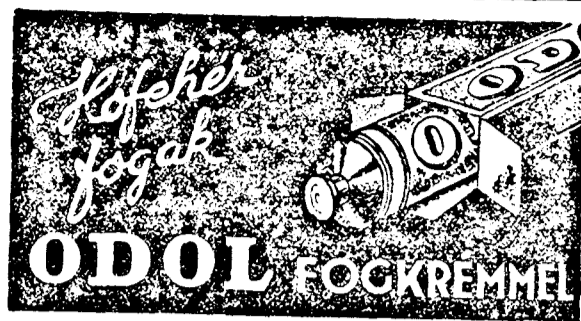
Elmondja, hogy Budapestre jött, ahol a Parkszállodában szállt meg és ott tervezte ki a másodikat merényletet.

Letartóztatási parancsot adott ki a törvényszék egy volt aradi autókereskedő ellen, akit több mint egy millió lej elsikkasztásával vádolnak

Huszonégyszer halasztották el 1929. óta az ügy főtárgyalását

Érdekes fordulata támadt ma egy évek óta huzódó aradi bűnyűnek. Az aradi törvényszék mára tüzte ki egy, már Aradról elköltözött autókereskedő ügyének főtárgyalását. A kereskedő, aki még évekkal ezelőtt csődöt kért maga ellen, elszámolási differenciába keveredett egy bucuresti-i céggel, amely bűnvádi feljelentést adott be ellene és azzal vádolta meg, hogy 1 millió 196 ezer lej értékű árut vett át tőle, anélkül, hogy az áru ellenértékével elszámolt volna. Számos elhalasztott tárgyalás után, ma kellett volna főtárgyalást tartani az ügyben, amely a törvényszék második szekciójának Moldova-n-Mager-tanácsa elé került. A volt aradi kereskedő azonban nem jelent meg a bíróság előtt és orvosi bizonyítványt küldött, amely szerint beteg és egészségi állapota nem engedi meg az Aradra való utazást.

A törvényszék ekkor áttekintette az iratokat és megállapította, hogy a kereskedő bűnyűjében 1929. óta huszonégyszer tüztek ki

Elnök: Igaz-e, hogy egy nővel lakott ott?

Matuska: Erre nem emlékszem. Majd elbeszéli, hogy a Teleki-téren vásárolt magának egy attentat-ruhát. Elbeszélte még, hogy a merényletektől azt remélte, hogy a kommunisták vallásosak lesznek.

Matuska eme vallomása közben a teremben egyszerre izgalmas jelenet történt. Az egyik ellenőrző orvosszakértő, dr. Döry Gyula a meleg következtében hirtelen elájult. Kivitték a teremből, majd amikor magához tért, hazament a 70 év körüli öreg ur.

A Matuska-ügy tárgyalásán a bíróság az esti órákban a jüsterbogi merénylet ügyére tért át. Matuska 1931. áprilisában Berlinben egy kerékpárt vett, majd egy autogén-vágót, amelyet kivitt az erdőbe. Nem sikerült azonban átvágni a sineket. Az elnök kérdésére Matuska kijelenti, hogy nem kerékpározott, mert szív-baja van. Ezután elmondja, hogy

Leó szellem sugalmazására öt merényletet készített elő.

Tovább színeskedik, mire az elnök kijelentette neki, hogy két lelke van, az egyik, amelyet a bíróság előtt mutat, a másik pedig az igazi.

Matuska: A másik a sátáni...

Ki a hatodik Leó-szellem?

Kijelenti, hogy a vásárolt kerékpárt egy rendőrnek adta el, amit igazolt is. Ezután azt állítja, hogy Berlinben irigyei voltak és ott a vallásos kommunizmusnak akart propagandát csinálni. Kenyeret akart adni a munkanélkülieknek, akik követték volna tanait. *Ismerteti ezután öngyilkossági kísérleteit.* Egyszer hideg vízből forró vízbe ugrott és fordítva, mert azt hitte, hogy belehal. Később lábába lőtt. Majd váratlanul megjegyzi, hogy Hat Leó-szellemet ismer.

Elnök: Tegnap csak ötről beszélt.

Matuska: A hatodikat Várady Sándor ítélőtáblabíróban ismertem fel.

Ezért a kijelentésért Matuskát öt napi sötétzárkára ítélik. A tárgyalást szerdán folytatják.

CORSO-mozgó mai műsora!

3, 5, negyed 8, negyed 10 órakor!

A 3 órai előadásokon diákoknak kedvezmény

TARZAN II. és PAJTÁSA!

Film, mely milliókat vonz! Tomboló siker!

JOHNNY WEISSMÜLLER, MAUREN O'SULLIVAN

Az állandó kolonások elkerülése végett kérjük jegyről előre gondoskodni.

Cserépkályha,sfantu-gheorghei
gyártmányu
prima minőségű**olcsó árban**kapható 4638
kizárólag a**„CERAMICA“**

kályhás cégnél, Bdul Regina Maria 9. sz. I. emelet.

Testőrt szerződöttett védelmére egy aradmegyei gazda, aki örökölt és rokonai támadásától félt

— Furcsa per az aradi törvényszék előtt —

Egy aradmegyei örökségi harc furcsa epilógusa került ma az aradi törvényszék elé. *Mornaila* Péter simandi gazda néhány esztendővel ezelőtt hétholdas birtokot örökölt. Az örökségre azonban más rokonok is pályáztak és a szerencsés örökös attól félt, hogy egy szép napon dühös rokonai megtámadják. Ezért felkereste ifj. *Kis Florea* falubeli gazdát, akit — *testörnek szerződöttett le*. *Kis Florea* odaköltözött Mornailához és megállapodást kötött, amely szerint az örökségi harc elmúltával a hét holdból egyet átenged, vagy pedig annak pénztértékét fizeti ki. *Ezzel szemben éjjel-nappal a gazda mellett kell tartózkodnia és minden támadással szemben meg kell védenie.*

Az izgalmak elmúltak, Mornaila megnyugodott, a testörre nem volt többé szüksége. *A kikötött díjat azonban nem fizette meg és ezért ifj. Kis Florea pert indított ellene.* A per folyamán Mornola ügyvédje egy 1914-ben kiadott és Erdélyben még most is érvényes miniszterelnökségi rendeletre hivatkozott, amely szerint *a földre vonatkozó megállapodásokat írásban kell megkötni, szóbeli szerződések érvénytelenek.* A volt testőr jogi képviselője azonban arra hivatkozott, hogy a megállapodásban a föld pénzbeli ellenértéke is szerepelt. *A törvényszék most elrendelte a bizonyítást arravonatkozólag, volt-e szó pénzbeli ellenértékről és a tárgyalást elhalasztotta.*

Színház — Irodalom — Művészet

Szerencsemalac

(Jean Letratz vígjátékának bemutatója az aradi színházban)

A színpadon az események kergetik egymást, groteszk helyzetet groteszk helyzet követ, minden mondatból a francia esprit sugárik a nézőtérre, ahol a közönség szívből nevet és tapsol, mert megkapta azt, amit várt, amiért a közönség — ha most, sajnos, kis számban is, de — elmegy a színházba: jó előadás keretében a maradéktalan szórakozást.

A gamin párisi leányt, akit a Montparnasse egyik irdatlan bérlőházának bohém-kenyéren élő lakói a Szerencse istenasszonyának képeznek. Erényi Böske alakította a hamisítatlan párisi lány minden raffináltságával, szívből jövő humorával és szívből jövő szerelmével. Tompa László — ez a valóban fejlődőképes, fiatal színész — méltó partnere volt. A színház igazgatósága bátran rábízhatta ezt a szerepet, amelyből a fiatalság lendületével, lelkével, ötletességével és ambíciójával formálta meg a bohém építész könnyelmű rokonszenves alakját. Megérdemelten kapta az ismételt és felzúgó tapsokat. *Mészáros Béla* közvetlen, őszinte, de mégis markáns vonalakból felépített festője kiemelkedő alakítása volt az előadásnak. Ifj. Szendrey Mihály mintha a Souire egyik legfrissebb számából lépett volna ki, oly életű montparnasse-i festő volt. *Dálnoky Dudas* temperamentumos milliomos kisasszonya, *Gömöry Emma* kabinetalakítás számba menő, részeges házmesternője. *Kozma Rüdög* uzsorása (az ő maszkja is elsőrendű volt), *Jávor parfümkirálya* és *Olasz józsu* rendőre egy-egy pillére volt az előadásnak, amely — ha a szerencsemalacokban manapság még lehet hinni — meg kell, hogy hozza a színháznak és a társulatnak a sikert.

A gondos, precíz, körültekintő és lelkiismeretes rendezés *Mészáros Bélát* dicséri. *Márkus Alfred* betétként alkalmazott zeneszámai hangulatosan alkalmazkodtak a darab cselekményéhez.

(m.—)

* **Heti műsor.** Szerda d. u. 4-kor: Sárga cserebogár (operettujdonság, nagyon olcsó helyárakkal). Este fél 9 órakor: Szerencsemalac (ujdonság, másodszer, Erényi Böske legjobb alakítása, B) hérlét). Csütörtökön, pénteken és szombaton: Román előadás, Vasárnap délután 3 órakor: János vitéz, új rendezésben. Itt először, Súlyom Győzővel a címszerepben. Délután 6 órakor: Szerencsemalac, ujdomság, harmadszor. Este 9 órakor: János vitéz. Új betanulásban, másodszer.

POMPIER

a legjobb és legolcsóbb
tűzoltó készülék
BUCURESTI, Str. Carol No. 24.
Telefon 3-23-48. 843

Nicolae Rabega dalestje a Kulturpalota kistermében

Tegnap este tartotta meg Nicolae Rabega, a bucuresti-i Operaház kitűnő tenoristája áriaestjét az Iritz Sándor festőművész dus és finom színekben pompázó, pasztelképeivel díszített kulturpalotai kisteremben. A fiatal tenorista fejlődésképes hangja szépen csendült a változatos műsor számaiban és a kiterjedelmű, de kifejezésteljes kantiléná, különösen a lírai részekben előnyösen érvényesült. Különösen sikerültek Massenet *Elektriája* és *Gounod Ave Mariája* és hatásosok voltak a *Kálmán* és *Zeller operettáirai*. A közönség zajos tapsokkal honorálta a művész többi szépen sikerült áriáit: *Tosti*, *Denza* és *Montia* műveit. (—W.—)

* **Ifjabb Szendrey Mihály** ötvenszázalékos társ a színházban. Aradváros vezetősége ma tárgyalta idősb. Szendrey Mihály aradi színigazgató bejelentését, amelyben annak tudomásulvételét kérte a várostól, hogy a színházban ötvenszázalékos érdekeltséget vállalt fia, ifjabb Szendrey Mihály is. A városvezetőség az érdekes bejelentést tudomásul vette.

* **Az aradi társulat Pecican.** Pénteken és szombaton este az idei szezon két legnagyobb-sikerű operettujdonságával Pecicára rándul ki az aradi operettgyűttes és teljes zenekara, hogy a pecicai-i magyarságnak két kellemes estét szerezzen. Pénteken a „Vadvirág” és szombaton a „Cserebogár, sárga cserebogár” című operettujdonságokat mutatja be az aradi szereposztásban. Jegyek: 40, 30, 20 és 10 lejbe kerülnek.

Lehár Giudittájának pénteki bemutatója Arad színházi életének nagy eseménye

A fimisoarai 150 tagu együttes pompás előadásban mutatja be
Lehár legújabb remekművét

Október 27-én nyitotta meg kapuit Timisoarai a Bánáti Színház Lehár Ferenc: „Giuditta” című 5 felvonásos vígjátékával. Azóta minden nap ez a darab van a színpadon és csak pénteken szakad meg a széria, amikor az együttes, amely timisoarai színházát a turnező Regina Maria bucuresti-i együttesnek engedte át egy estére, Aradra jön át, hogy itt is eljátsza páratlan sikerű műsordarabját.

Lehár „Giuditta”-ja, amelyet a megnyitón a bucuresti-i rádió is közvetített, operai nivóju előadásban kerül színre. A címszerepet Savulescu k. a. éneklő, akit a bucuresti-i Operától hódított el az igazgatóság, a férfi-főszerepet pedig, Octaviot nem kisebb nevű tenorista, mint Igo Guttman alakítja, aki a múlt szezonban a bécsi Operában Tauberttel felváltva énekelte a szerepet, Lehár vezénylete alatt. A két játékos szerepet Pussy Luys és Puican játsszák, illetve éneklők. A kisebb

A bécsi és budapesti
operáknak is díszere
válna a pénteki

GIUDITTA

előadása. :: 150 tagu

együttes Igo Guttman

világhírű tenoristával.

4738

* **Iritz Sándor** képképzésének sikere. Iritz Sándor kiállítása — amely vasárnap nyílt meg az aradi Kulturpalotában — a műértő közönség körében megérdemelt sikert aratott. Ugy vasárnap, mint hétfőn és kedden nagyszámban kereste fel a közönség a Kulturpalota kiállítási termét, hogy Iritz Sándor alkotásában gyönyörködjön. Az élő színekkel kidolgozott tájképek, a mezei munkák egy-egy fázisát ábrázoló jelenetek, az az egész meszeszerű világ, amelynek keretei között Iritz Sándor impresszióit, a világról való mondanivalóit vászonra, papírra vetíti, mélységes hatást gyakorolt a közönségre. Öt évi visszavonultság után lépett most újból Iritz Sándor képeivel a nyilvánosság elé és ezzel a tárlatával — amely egy fél évtized munkájának eredményeit öleli fel — bizonyosságot tett arról, hogy egyike azon erdélyi festőknek, akiknek nevét az élen kell említeni. Iritz Sándor kiállításának megtekintése valóban művészi élményt jelent mindazok számára, akik szeretik és értékelni tudják a képeket és festményeket.

* **Ma este is a nagyszerű Szerencsemalac!** Sikongó kacajok és meg-megismétlődő nyiltszíni tapsok között zajlott le tegnap este az aradi színház színpadán a „Szerencsemalac” pikáns francia zenés bohózat premierje.

* **Ma délután: Sárga cserebogár operettujdonság.** Nagyon olcsó helyárakkal ma délután Erdélyi Mihály mulatságos operettujdonsága: a Cserebogár, sárga cserebogár kerül előadásra. A darab hangulatos, vidám, zenéje szép és fülbemászó, az előadás pergő és élvezetes. Ami nagyon fontos, a helyárak olcsók.

* **A János vitéz új beállításban.** Felső Ervin főrendező már napok óta fáradozik és ezt vasárnap délután 3 órakor meglegőően új kontórsban fogja a közönségnek felszervírozni. Nagy érdeklődésre számíthat az aradi dalárdák közreműködése és a nagyszámu statisztéria. A „János vitéz” egyelőre vasárnap délután 3 és este 9 órakor van műsoron.

szerepek is természetesen a legjobb művészekre vannak bízva.

A 40 tagu zenekar élén Urletianu karnagy áll, az ugyancsak 40 tagu énekkar vezetője pedig Witt karnagy, a bécsi Theater an der Wien volt karnagya, a 20 tagu balletkar mestere pedig Willy Marady. A pompás díszletek Löwendal báró, az országos híru festőművész remekei, a színpompás, pazar jelmezek pedig Cinszky igazgatónő ízlését és fantáziáját dicsérik.

Az együttes pénteken délelőtt különvonattal jön át és előadás után már vissza is utazik Timisoarara, hogy folytassa a Giuditta előadásainak sorozatát. Tekintettel arra, hogy az 5 felvonásos darab igen hosszú, az előadás kivételesen pontban 8 órakor kezdődik. A színházi pénztár 20—120 lejes árban árulja a jegyeket és mindenkinek érdeke idejében biztosítani a helyét erre a szenzációs művészi eseményre.

Kisjolsvai Szabó Zoltán temetése

Megható gyászistentisztelet a ghioroci templomban

Ma délelőtt tíz órakor temették el Ghioroccon nagy részvét mellett kisjolsvai Szabó Zoltán nyugalmazott vezérőrnagyot. A vezérőrnagy koporsója hétfőn, a késő esti órákban ért Ghiorocra. A község határában nagy tömeg fogadta a koporsót szállító kocsit, amelyet rokonai és családja kísérték autón. Reflektorok világították meg az utat, amely a református templomig vezetett, ahol kedd délelőttig ravatalt állítottak fel kisjolsvai Szabó Zoltán koporsójának. A templomok harangjai zúgtak és a község apraja-nagyja ott állt a református templom előtt, amikor a zokogó családtagoktól követve, a halottat szállító kocsi megállt a református templom bejárata előtt. A temetés rendezését az aradi Limbeck-cég végezte.

Ma délelőtt a villamossal érkező nagyszámú gyászoló közönség egyenesen a református templomhoz sietett. A templom bejárata gyászdrapériával volt bevonva, de a katolikus templom tornyán is ott lengett a gyász zászló. Valamivel tíz óra előtt megszólaltak a harangok, temetésre szólították a népet. Zsúfolásig megtelt a református templom hajókázókogó hivel. A lelkészek részére fenntartott helyen ott lehetett látni Csécsy Imre nyug. aradi ref. esperest, Kun Zoltán pancotai lelkészt, Vizaknai Wesmás Károly ghioroci lelkészt és Kovács Zoltán aradi s. lelkészt és Mézáros Dánielt. A gyászoló családtagok mögött foglalt helyet Roszman János ghioroci r. k. plébános. Az aradiak közül a padosorokban láttuk Reicher Károly ny. városi főügyészt, Lacza Endre ny. igazgatót, Hauser ny. ezredest, Domán János birtokost, Kovács Antal birtokost, Gádó Jenőt, Issekutz László pecicai birtokost, dr. Köpf Jánosné, Jegessy Károly dr. városi főügyészt és fiait, Károlyt és Lajost, Csáby Istvánt, Martzy ny. igazgatót, Gutzjahr Mihályt, Házy Ferencet, özv. Varjassy Árpádnét, Lancu Cornel dr.-t és még többeket Arad előkelő társaságából.

A harangozás után a református templomi énekharang szólaltatott énekelt, majd Csécsy Imre mondott hagyhatású gyászbeszédet.

— Este megszólaltak e kicsiny templom harangjai, — mondotta Csécsy Imre, — mindenki tudta, hogy bucsura hív, attól kell elbucsuznunk, akit mindenki szeretett. Beszéde alatt mind hangosabb a kis templomban a sírás és különösen, mikor elhíez a részhez ér:

— Érezzük; nem más a halál, mint az

életnek bírálata. Kisjolsvai Szabó Zoltán hű volt, igaz volt, nagy volt. Nagy volt, mert kitartással haladt kitűzött életcélja felé. Igaz volt az eszközök megválasztásában és nagy volt a legnemesebb indulatában — a szeretetben. Mindenkor örömet és boldogságot szerzett hozzátartozóinak, barátainak... Bucsut intünk a távozóknak, aki példát nyújtott számunkra, aki megnyugvással távozott, akinek élete tüzoszlop volt a távol messze harcmezőkön, katonái előtt, akik gondolkodás nélkül mentek utána. Nem felejtjük el jóságát és kívánjuk, hogy Isten minden kegyelmével vigasztalja meg a mélyen sújtott özvegyét, testvérét, rokonságát.

Csécsy Imre szavait így fejezte be:

— Nem felejttem el sohasem utolsó találkozásunkat, amikor a kedves atyai barátom, kisjolsvai Szabó Zoltán odahajolt a fülemhez és azt suttogta: „Méglesz, de megnyugszom bele...” Tudtam, miről beszél. Amiről be-

Kiraboltak egy aradi tisztviselőt

Izgalmas kaland az aradi vár sétányán — A támadó összekötözte a kirabolt tisztviselőt

Különös rablási ügyben indított az aradi rendőrség bünygyi osztálya eljárást. Egy aradi vállalat fiatal tisztviselője, az aradi uritársaságok tagja, cégének 15 ezer lejes követelését inkasszálta be. A pénzből 5500 lejt egy másik vállalatnál be is fizetett és a nála maradt 9500 lejt Aradul-Noun kellett volna kifizetnie a vállalat megbízásából. Ma délután két óra után indult át a fiatalember Aradul-Noura. Utját nem a városon keresztül vette, hanem a várallén át közelítette meg Aradul-Nout. Az uton — ahogy a fiatal tisztviselő elmondotta, — hozzácsatlakozott egy parasztleány. Egy darabig egymás mellett mentek, majd hirtelen a parasztleány elébe ugrott, zsebkést rántott elő és rákiáltott:

— Fel a kezekkel!

A megrémült tisztviselő eleget tett a felhívásnak, közben kiejtette kezéből az aktatáskát, amiben a pénz volt.

A támadó megkötözte nadrágszíjával a tisztviselő kezét, betömte a száját és felkapva az aktatáskát, elmenekült.

MIRCEA-ÉTTEREM és BODEGA.

Telefon 3-0157. Bucuresti Udul Academiei 6

Elsőrendű szórakozó hely. Francia és román konyha Dusan felszerelt bútor a konyhaművészet remekével Délben és este rostonsült (gratar). - Legjobb bel- és külföldi borok. - Azuga-sör. - Mérsékelt árak. Zenekar az ismert hegedűművész Gică Stefanescu vezetésével. Színház után vacsora.

Ip. Mircea fa I. Căpâșanu

szélt, be is következett és ő szent megnyugvással fogadta...

Csécsy Imre beszéde után Wesmás Károly állt a ravatal elé és elbucsuzott a távozóktól:

“...Már csak néhány perc és eltűnik koporsód, — mondotta többek között, — de a lelked örökké velünk marad”.

A lelkész beszéde után az orgona hangjai mellett leemelték a koporsót a ravatalról és lassan megindult a gyászmenet a katolikus templom felé, amelynek sírboltjában lelt örök nyugalóhelyet kisjolsvai Szabó Zoltán. A gyászoló tömeg csendesen követte a koporsót és együtt maradt mindaddig, amíg rövid ima után a koporsót befalazták a Tagányi-család sírboltjába.

Elvi jelentőségű döntés egy aradmegyei konverziós pörben

Gróf Károlyi Gyula és egy maceai gazda pere az aradi törvényszék előtt — Hol kell benyújtani a végrehajtás felfüggesztését kérő beadványokat?

Az aradi törvényszék ma elvi jelentőségű döntést hozott egy aradmegyei konverziós pörben. Károlyi Gyula gróf maceai birtokos pert indított Stark Jakab maceai gazda ellen 152 ezer lejes követelése kiegyenlítéséért. A pert a birtokos nyerte meg és végrehajtásra került a sor, amit az aradi törvényszék rendelt el, majd az ineuai járásbíróhoz fogantatott. Stark azonban konverzió alá esik és így kérvényt nyújtott be az ineuai járásbíróhoz, a végrehajtás felfüggesztését kérve. A járásbíró előtt a birtokos jogi képviselője nem vitatta, hogy joga van-e a konverzióra a gazdának, csupán azt hangsúlyozta, hogy a vég-

rehajtás felfüggesztését attól a fórumtól kell kérni, amely elrendelte azt és így az ineuai járásbíróhoz illetéktelen az ügyben. A bíróság helyt adott a kifogásnak és elutasította a kérelmet.

A gazda fellebbezése folytán ma került az ügy az aradi törvényszék harmadik szekciójára, amely hosszas tanácskozás után helybenhagyta az elsőfoku ítéletet és kimondotta, hogy a végrehajtás felfüggesztését kérő beadványt ugyanahhoz a fórumhoz kell benyújtani, amely azt elrendelte, ebben az esetben tehát nem az ineuai járásbíróhoz, hanem az aradi törvényszékhez illetékes.

MAXIM ZIG-ZAG

DANCING-BAR

BUCURESTI,

Str. Otetolosanu 5.

NOVEMBER HÓNAPBAN A NAGYSZERŰ MUSICHALL MŰSOR.

Az egyedül álló

Peggy Moro et Rozi

trio, a párisi Rex tanjai

A kiváló

LES 4 FORGERONS de GRIP

quartet a newyorki Roxinból.

Vasárnap és ünnepnapokon

tancos teák.

Hill Billies Bands jazz.

Christiana and Lee

a nagyszerű duo

a londoni Colosseum tagjai

Premier!
CENTRAL: 5, 7½ és 9¼ órákor:

A filmvilág legszebb asszonya, az izzószemű
ebenhaju

KAY FRANCIS

játszik Kertész Mihály új filmjében

Tanja, A moszkvai leány

(Mandalay)

Ricardo Cortez

Warner Oland

SELECT: 5, 7½ és 9¼ órákor.

A kongresszus szórakozik

Szállamos vigiáték, főszerkesztő

Joan Blondell, Adolphe Menjou, Mary Astor, Dick Powell

Jön: HA EN SZABAD VOLNÉKI! Fősze-

repekben: Irene Dunne, Clive Brook

és Nils Asther. 594

H I R E K

A lerombolt csodaváros

Ugyebár alig vettük észre a hírt és ha pillanatra meg is akadt rajta a szemünk, csakhamar átsiklottunk fölötte, hiszen távoli, nagyon távoli eseményről számolt be, amely bennünket nem érint és bizony alig-alig érdekel. Az Aradi Közlöny vasárnapi számában foglalkozott vele hosszabb cikkben. A messziről érkezett jelentés arról szólt, hogy közvetlenül a bezárás előtti napon szétrombolták a csikágói világkiállítást és az ott talált tárgyakat, berendezéseket, de még a törmeléseket is a tömeg elvitte magával — emlékke.

Ennyi történt. Semmi több.

A kiállítás területén kő kövön nem maradt, mintha ezen a csodavároson kiméletlen és pusztító hadjárat vonult volna végig. A lapok a komoly üzlemberek tájékoztatására megjegyezték, hogy az anyagi kár több millió dollárra rug.

A Michigan-tó partján két esztendővel ezelőtt mese-város épült. Felhőkarcolói szebbek voltak, mint a legszebb new-yorki, washingtoni vagy akár hollywood-i paloták és az egész valahogy úgy hatott, mintha Wells időgépe eleve elrendelt volna meg: az eljövendő évek autó-típusai szaladgáltak az uccákon, a technika soha nem álmodott, szinte elképzelhetetlen vívmányai megvalósultak itt. Felvont a gépműves csodája és látható volt a plasztikus film. Minden, amit emberi agy valaha kitalálhatott, ami kényelmesebbé és jobbá tehetette az életet, itt volt megtalálható. Itt a gépek nem szorították ki az embert és a csoda-város rövid idő alatt huszezer embert alkalmazott.

Ez a város a világ eseményeitől függetlenül, folytatta életét. Kint, túl a Michigan-tó partján, az Egyesült Államok többi területein, megindult a dollár leértékelése, bankzárlat következett, inflációt harsogott a sajtó, aztán sztrájk hullám vonult végig az USA. testén, sztrájkoltak a farmerek, patakokban folyt az országutakon a tej, sztrájkoltak a textilgyárak és patakokban folyt az uccákon a vér. Egy állam érverése megfeszülten lüktetett, gigantikus kísérlet folyt határai között, a tempo fokozódott, az életféltes izgalomban vitéz küzdelmet egy világ.

Csak a Michigan-tó partján lévő csoda-város volt nyugodt. Itt szilárd alapokon nyugodott az élet. Az emberi tudás, az emberi akarat és haladnivalóság remekét gyűjtötték össze ennek a városnak keretei között. Aki ide belépett — és a világ minden tájáról jártak két esztendőn át a csoda-város csodájára —, úgy érezte, hogy hitet merít és megpihen. Kiállítást látott. Kiállítást annak, hogy milyen is lehetne az élet. Milyen lehetne, ha az ember nem csak egy kiállításon és egy kiállítás tartására tudná azt így megvalósítani. Kiállítást látott, élő mesét, optimisztikus és bizó mesét, mese-bírálatot, menedéket, amely pillanatokra elfelejtette vele a hétköznapi nyomasztó sorát.

És most ennek a birodalomnak határait örökre és végérvényesen le akarták zárni.

A csikágói világkiállítást egy nappal a bezárás előtt megrohaná és szétrombolták a tömeg. Háromszázezer ember emléket vitt magával. Emléket a csoda-városból. Emléket a nyugodt életből, emléket a boldogságból. Egy összetört széklábat, egy csavart, függönyfoszlányt, nyomtatványt, autovolánt, egy filmvetítő gép lencséből kihullott nagyító üveget, amelyen ha — szürke, és rideg otthonában, a mindennapok robotja közepette — átnéz, felmagasztosul és reményként ott él benne az, ami ebből a két esztendő csodából a sokesztendő és megviselt emberek számára megmaradt: az emlék. (—nár.)

IDÓPROGNÓZIS: Élénkebb délnyugati légáramlás, változó felhőzet, egyes helyeken eső lehetséges. A hőmérséklet nem változik lényegesen, sok helyen köd.

Titulescu szófiai látogatása. Szófiából jelentik: Titulescu külügyminiszter szófiai látogatásával a bolgár lapok hosszas cikkekben és igen kimerítően foglalkoznak. A külügyminiszter ma délelőtt több bolgár politikussal folytatott megbeszélést. Déliben ebéd volt a román követségen, amelyen megjelentek a miniszterek és a szófiai politikai elöljárók.

Rejtélyes fegyverszállítvány Ausztriában. Londonból jelentik: A „Telegraph” jelentése szerint a bécsi rendőrség rejtélyes fegyverszállítványt fedezett fel egy szénszállító vonaton. A szén alatt kézigránátot, bombákat és fegyvereket szállítottak. A nyomozás szerint a fegyverek tulajdonos részben Csehszlovákiából másrészt Németországból valók.

— Ursu János dr. interimár-bizottsági elnök kedden délután a bucuresti-i gyorsvonattal Constantaba utazott. Ursu dr. a poigármesterek constantai kongresszusán vesz részt és szombatra újra visszaérkezik Aradra.

— Vörös napra készültek Bucurestiben. Bucurestiből jelentik: Tegnap a fővárosi rendőrprefektúra tudomására jutott, hogy holnap a kommunisták tüntető felvonulással akariák megtartani a vörös napot. Az adatok birtokában a prefektúra több letartóztatást fogantatott. Ma reggel a Grivitai műhely előtt szolgálatot teljesítő őrszem jelentette, hogy éjszaka ismeretlen tettesek vörös lobogót tűztek ki a kéményre. A hatóságok intézkedésére a lobogót nyomban eltávolították.

— Két román matróz Budapesten a Dunából kimentett egy öngyilkos asszonyt. Budapestről jelentik: Ma délelőtt a Ferenc József rakparton a Dunába vetette magát egy idősebb nő. A közelben horgonyzó román uszályhajó két matróza, Palescu György és Anghel Nicola a dermesztő hideg vízbe ugrottak és utána usztak, majd ki is mentették az öngyilkos öregasszonyt a vízből. A rendőrség a központi ügyeletre szállította, ahol azonban nem akarta elárulni személyazonosságát. Innen a Rókusba vitték.

— Borzalmasan megcsönkített holttestek az országúton. Ploestiből jelentik: Ma hajnalban egy borzalmasan megcsönkített férj hullát találtak az uttest mentén. A nyomozó hatóságok csak annyit tudtak megállapítani, hogy az éjszaka folyamán egy autó haladt el az uttesten és a holttestet a sebesen robogó gépkocsiból dobták ki. — Cernauti és Storoinet között az országúton Onofreiciu Dumitru csendőrmester borzalmasan megcsönkített holttestét találták meg. A szerencsétlen ember fején hatalmas fejszevadások nyomai láthatók. A nyomozás alapján letartóztattak egy Pauliuc nevű embert, akit a borzalmas gyilkosság elkövetésével gyanúsítanak.

Meghalt a villamosvasutak atyja

Most halt meg New-Yorkban Frank Julian Spargue elektromérnök, a villamosvasutak részére szolgáló felsővezeték feltalálója. Neki köszönhető, hogy a villamosvasutak a mai formájában elterjedt az egész világon. Amerikában különben a villamosvasutak atyjának nevezték a most meghalt elektromérnököt.

— A Skoda-botrány főszereplőjét, Zeletzkít rövidesen elszállítják Jilaváról, amennyiben ez a feyvintézet csak előzetes vizsgálati fogságban lévő foglyok számára létesült. Zeletzkít minden valószínűség szerint a brasovi feyvintézetbe szállítják és itt fogja kitölteni a még hátralevő 3 éves büntetését.

10. száraz bükk, tűzifát
cses és gyertyán
alkalmi olcsó árban vásárolhat
AUFRICHT- telepeken,
Cal. Vic. 1-2. Tel. 69. 4087

— Államellenes agitáció vádjá alól felmentettek egy aradmegyei szeptáriánust. Furdui Gábor manerai gazda államellenes izgatással vádolva került ma a bíróság elé. A gazda a pentikoszalista szekta tagja, amelyet népnyelven „reszketősöknek” neveztek el és a mai tárgyaláson azzal védekezett, hogy semmilyen propagandát nem fejtett ki. A törvényszék felmentette a vád alól.

— Bratianu György pártjának kongresszusa Oradean. Hétfőn tartotta Oradean a Bratianu György vezetése alatt álló liberális párt kongresszusát, melyen a pártelnökön kívül több országgyűlési képviselő és számos erdélyi és regáti vezetőpolitikus vett részt. A párt ugyanis az ősz-szel sorozatosan rendezte az ország különböző részein kongresszusait, melyeken kifejtette a párt álláspontját a napirenden levő fontos politikai kérdésekben. Dr. Zigre Miklós oradeai ügyvéd és a bihormegyei pártszervezet elnökének hívására több ezer főre rugó tömeg jelent meg a kongresszuson, amelyre az Arad és aradmegyei pártszervezetek részéről Ispravnic Sever dr. elnök, Demian Aurel dr., Sarbu György dr., Bradean Athanasz dr., Olariu Demeter, Carabas Stefan és még számosan utaztak. Bratianu György kijelentéseiből kitűnik, hogy a párt a parlament megnyitása alkalmával a kormány ellen erélyes akciót kezd.

— Jóváhagyta a Tábla egy sikkasztó aradmegyei biztosítási ügynök büntetését. Ma hirdették ki a timisoarai Tábla ítéletét Hlatky Endre peregulmici biztosítási ügynök bűnperében. Az ügynököt, aki cégétől haterer lejt sikkasztott, az aradi törvényszék két havi börtönrre ítélte. A Tábla jóváhagyta a büntetést.

Eltemették dr. Hotoran Viktort, a vasárnap elhunyt aradi ügyvédet

Aradi jogászörökben és a város társadalmában mély részvétet keltett a Siria községből érkezett hír, amely szerint dr. Hotoran volt aradi ügyvéd, aki hónapokon át feküdt nagybeteg szüleinek lakásán, vasárnap elhunyt. Az ügyvéd környezetének minden rábeszélése dacára sem volt hajlandó napok óta táplálékot venni magához és halála nagyfokú legyengültsége következtében állott be. Hétfőn délután három órakor folyt le nagy részvét mellett a volt aradi ügyvéd temetése, amelyen rokonain kívül számos barátja vett részt. Hotoran dr. holttestét még vasárnap a község temetőjének halottasházába szállították ki, majd hétfőn nagy részvét közepette eltemették.

— Aradváros vezetősége november 10-re, szombat délután 6 órára hívta össze ismét a bel-földi kölcson aradi propaganda-bizottságát, amelynek megalakulásáról vasárnapi lapunkban számoltunk be. A bizottság értekezlete a város-háza közgyűlési termében pontosan 6 órakor kezdődik.

— Lebontanak egy városi közkutak Aradváros vezetősége elhatározta, hogy a Cogalniceanu-ucca sarkán levő közkutak lebontatja. Egyben felhívást intézett az ucca háztulajdonosaihoz, hogy kapcsolódjanak be a városi vízvezeték-hálózatba. A város kezdeményezése ellen az ucca érdekelt lakói számos aláírással beadványt nyújtottak ma be a városhoz, amelyben kifejtik, hogy a közkutak szükség van és már fizikai idő sem áll rendelkezésükre, hogy a csatornázatási munkálatokat megcsináltassák. A városvezetőség november 22-ig adott haladékot az érdekelteknek: ez után a dátum után a közkutak a város mérnöki hivatala lebontja.

— Drágább lett a borjúhús. Aradvárosnak a maximális árakat megállapító bizottsága kedden délelőtt tartotta november havi ülését, amelyen a borjúhús-árakat 1 lejrel emelték. Egyébként az árak változatlanok maradtak.

— Timisoara is belekapcsolódik az Aradi Kereskedelmi Testület által indított mozgalomba. Annak a mozgalomnak, amelyet az új export-import rendszer, valamint az üzletberek ügyében az Aradi Kereskedelmi Testület indított, visszhangja támadt. Mint annak idején jelentettük, az Aradi Kereskedelmi Testület legutóbb Domán Sándor elnökletével választmányi ülést tartott és azon elhatározta, hogy mozgalmat indít azon üzletberek leszállítása érdekében, amelyek még nem érték el a mai viszonyoknak megfelelő szintet. Másrészt pedig Szöllösi Zsigmond dr. kidolgozásában memorandumot küld a Kereskedelmi Testület Szövetségéhez, amelyet az új külkereskedelmi rendszer ügyében közbenjárásra kér fel. Az aradi mozgalomnak visszhangja támadt és a timisoarai Kereskedők Egyesülete e hét vasárnapjára gyűlést hívott össze, amelyen ugyanezeket a kérdéseket tárgyalják le. A gyűlésre meghívták az Aradi Kereskedelmi Testületet is, amelynek részéről Domán Sándor elnök és Szöllösi Zsigmond dr. főtitkár utazik át Timisoarara. Előreláthatólag résztvesznek a gyűlésen a lugoi-i, valamint a caransebesi kereskedelmi testületek képviselői is.

— Belefulladt a Marosba egy timisoarai asszony. A délutáni órákban a várhid közelében egy fuldokló asszonyra lettek figyelmesek a Hellas evezős egyesület emberei. Csónakba ültek és kimentették a fuldoklót, aki egy 60—65 év körüli, jobban öltözött asszony volt. Mire partra vonszolták, a szerencsétlen asszonyban már nem volt élet. A kiszállott rendőri bizottság nem tudta megállapítani a vízbe fullt kilétét és azt sem, hogy öngyilkossági szándékból, vagy véletlenül került a Marosba. Többben jelentkeztek, akik elmondták, hogy találkoztak az idős, nyugdíjas özvegynek kinéző asszonnyal, aki állítólag elmondta, hogy timisoarai illetőségű. A rendőrség most ezirányban vezetett be a vizsgálatot.

— Influenza, spanyoljárvány, torokgyulladás, az orr és garat elnyálkásodása, a mandolák megbetegedése, valamint izületi bajok vagy tüdőcsucshurut esetén gondoskodni arról, hogy gyomra és belek a természetes „Ferenc József” keserűviz használata által gyakran és alaposan kitisztítsanak.

— Ma az alanti gyógyszertárak tartanak éjjei szolgálatot:

VOITEK: Bulev. Regina Maria.
DANCIU: Piata Mihai Viteazul.
BERGER: Călea Saguna.
BERNÁT: Lângă Gară (vasútállomásnál.)

Valutacsempészéssel

vádolt uriaszonyok az aradi törvényszék előtt

Két valutacsempészési ügy került ma az aradi törvényszék elé. Az egyik ügy vádlottja Kovács Ödönne bucuresti-ri uriaszony volt, aki ellen azt a vádat emelték, hogy 1500 lejtel többet akart kivinni az országból, mint amennyit a törvényes rendelkezések engedélyeznek. A bíróság bünyösnek mondotta ki, elrendelte a lefoglalt összegnek az állam javára történő elkobzását és ezer lej pénzbírsággal sújtotta az uriaszonyt.

A másik ügyben Held Magda timisoarai urinó került a bíróság elé. A vád szerint ő is 1500 lejtel többet akart kivinni, mint amennyit bevallott a vámközegeknek. A mai tárgyaláson elmondotta, hogy csak Decebalig váltotta meg jegyét és az ottani állomáson akart jegyet váltani Budapestre. A pénzt retiküljébe tette. A vámvizsgálat azonban a leszállás előtt történt meg és teljesen jóhiszeműen járt el, amikor a jegyváltásra szánt összeget nem vallotta be. A törvényszék helyt adott a védekezésnek és felmentette Held Magdát a valutacsempészés vádjától.

NÉMET JEGYZÉK A SAAR-BIZOTTSÁG ELNÖKÉNEK. Rómából jelentik: Jól értesült körök szerint Berkel német megbízott jegyzéket nyújtott át Aloisi bárónak, a Saar-bizottság elnökének. A jegyzékben a német kormány tiltakozását jelenti be Franciaországnak a Saar-kérdésben tanúsított magatartása ellen. Tiltakoznak a németek a franciák ama szándéka ellen is, hogy bevonuljanak a Saar-vidékre, valamint az ellen, hogy elősegítették a német emigránsok menekülését.

Dr. Löwy Salamon előadása a Wizoban. Nagy érdeklődés mellett zajlott le dr. Löwy palesztinai író előadása a Wizoban. Dr. Löwy a palesztinai zsidó nő hétköznapjairól beszélt. Ismertette a nő szociális, jóbékonysági és egyleti életének főbb mozzanatait. Beszélt a gyermek neveléséről, az iskolák rendezéséről, mely praktikus uton tanítja meg a gyermekeket arra, amit tudniok kell az épülő országban. Az előadást követő gyönyörű héber dalokat dr. Löwy saját maga kísérté gitáron, a Wizo közönsége pedig lelkesen tapsolta meg a kiváló író és művészt.

Hirtelen halál a buteni-i országuton. Takács János 45 éves buteni-i cipészmeister a mezőről hazajövet nem messze a községtől, hirtelen összeesett és azonnal meghalt. A gyorsan előhívott orvos szívszélhűdést állapított meg.

Törvényszéki hírek. Az aradi törvényszék ma 15 napi elzárásra ítélte Varga Mária aradi cselédeányt, aki kisebb lopást követett el. — Mára tüzték ki Brunhuber Kálmán aradulnoui biztosítási ügynök bünyügének főtárgyalását. A vád szerint az ügynök 154 ezer lejtel sikkasztott egy aradi biztosító intézettől. Több tanu hiányzott a mai tárgyalásról, mire január 15-ére halasztották a főtárgyalást. — Ma tárgyalta az aradi törvényszék második szekciója Darvas Sándor aradi órás ügyét, akit azzal vádoltak, hogy a pénzügyigazgatóság által adó fejében lefoglalt butorokat eladta. A mai tárgyaláson Darvas azzal védekezett, hogy a butorok nem képezték az ő tulajdonát, bizományi áruként kapta azokat. A bíróság 15 napi elzárásra ítélte az órást.

Jogi személyiséget kapott a Sütőmunkások Szövetsége. Ma bejegyezték az aradi törvényszéken a jogi személyiségek listromába a Sütőmunkások Szövetségét.

Látogassa meg Ön is Palesztinát és Egiptomot,

ahol a történelmi klasszicizmus és a modern élet ellentéteinek osodálatos megnyilvánulásaiban gyönyörködhet.

1934. dec. 22—1935. jan. 9.
27.500 lei.

Felvilágosítás és prospoktusok:

Hamburg-Amerika Linie
képviselote 461

Künstler Utazási és Vizumirodab
Arad, Bul. Regina Maria 24. Telefon 86.

— A Berdov szörmeestő és nemesítő üzem kiténtetése. Mint értesülünk, a Botosaniban megtartott nagyszabású kiállításon az ahig pár hete működő helybeli Berdov szörmeestő és nemesítő üzem is résztvett, hogy felkészültségét a kiállítás látogatói előtt bemutassa. Hogy a kiállított orosz csikó, bárány és kecske, valamint róka, borjúnyul, stb. kifestett szörmei a sok kiállító között milyen megérdemelt feltünésre tarthattak számot, azt a szakértő zsuri döntése igazolja, amely a precíz kidolgozásu és gyönyörűen kifestett szörmeiket a legmagasabb kitüntetéssel: díszes diplomával és nagy ezüst éremmel díjazta. A közönség bizonyára érdeklődéssel veszi tudomásul a Berdov szörmeestő cég sikerét és munkájával bizalommal fogja felköresni az üzemet, mely a 4-sz. autóbussz végállomásánál: a Str. Numa Pompiliu 82—84. sz. alatt foglalkozik új és használt szörmek és bundák festésével.

— Egyhavi börtön a csendőr megverését. Hatóság elleni erőszakkal vádoltak két aradnogyei gazdát ma az aradi törvényszéken. A vád szerint Militoi Károly és Szabó Lajos Jermataneagra községbeli gazdák egy mulatság alkalmával ittas állapotban megtámadták és inzultáltak Stangaciu János csendőrt, aki rendet akart teremteni. A vádlottak ittas voltukkal védekeztek. A törvényszék egy-egy havi fogházra ítélte őket.

— Nagyszerűen sikerült táncmulatságot rendezett a chisneiu-crisi-i román ifjuság a Kaszinó termeiben. Az izlésesen feldiszipített teremben nagyszámú előkelő közönség jelent meg és a vidéki román intelligencia teljes számban képviseltette magát. A mulatság a legjobb hangulatban a reggeli órákig tartott.

— Crisul (Buteni)—Victoria (Ineu) 4:2 (2:2). A buteni-i csapat többszöri összecsapás után most elsőszben győzte le a régebbi és nagyobb képességű ineu i győttést. A küzdelem hevesen indult, mindjárt az első percben a buteni-i csapat öngólt vétett, majd egyenlített s egyenlítette az ineu iak gólját is. A második féldőben kitartó munkával és szép összjátékkal nemcsak további 2 gólt sikerült szerezniök, de megakadályozták az ineu iakat a további gólszerzésben is. Jó bíró volt Fanata.

— Értesítjük a munkanélküli magántisztviselőket, hogy összeírás végett jelentkezzenek iródnkban: Str. V. Goldis 6. sz., naponta 5—7 óráig, a városi segélyakció mellett dolgozó helyi bizottság listájának kitöltése végett.

— A Wizo mai rómi- és bridge-délutánján (Str. Alexandri) a háziasszonyok: Weisz Gyuláné és dr. Dohány Sándorné.

MEGNYILT Arad legolcsóbb fátelpe

„Phönix” Calea Radnei 48. sz.
Prima gyertyán, bükk, cserhasás és dorong tűzifa
a legolcsóbb áron kapható. Pontos és gyors kiszolgálás. 4/30

— „A timisoarai Tábla is rehabilitálta Rohan Demeter dr. siriai ügyvédet” című cikkünkkel kapcsolatban Hoffmann Lajos dr. ügyvéd annak megállapítását kéri, hogy a feljelentést Rohan dr. ellen nem ő tette.

— Aranyérmé és az ezzel járó bédugulás, végbélberepedés, kelés, terhes vizeleti inger, máj duzzadság, derékfájás, mellszorulás, szívdobogás és szédülési rohamok esetén a természetes „Ferenc József” keserűviz használata csakhamar kellemes megkönnyebbülést eredményez.

Tarzan és pajtása

(Premier a Corso-moziban)

Ma este zsufozásig megtelt a Corso mozi nézőtere. Ugynevezett gála-bemutató volt, ami kezd Aradon is divatba jönni, mióta a nagy filmeket csaknem egyidőben vetítik a metropolisok premiermozgóival. A gála-premier méltó volt a Tarzan és pajtása című filmhez. Már az első előadás után bátran lehet állítani, hogy a szezon legkiemelkedőbb eseménye Johnny Weissmüller és Maureen O'Sullivan második számú Tarzan-filmje. Még mindenkinek élénk emlékezetében van az a csodás film, amely a Tarzan nevet viselte és amelynek ugyanez a két kivételes tehetségű művészember volt a főszereplője. A csodauszóból lett filmszínész ebben a második filmjében nővi igazán ki magát. Trükköknek egész seregét mutatja be kápráztató módon. Partnere a gyönyörű amerikai filmszínész semmiben sem marad mögötte. Ha szóltunk a két főszereplőről, írni kell a rendezőről is, akinek nehézdolga volt, mert az első hatalmas Tarzan filmet kellett felejtetnie. A rendező eleget tett ennek a feladatnak. Nem lehet jelzöt találni. Erről a filmről csak annyit: ilyen még nem volt és ezt a filmet meg kell nézni.

Kényszeregyezséget kért egy aradi cipész

Két év óta az első kényszeregyezés Aradon

Kéteszenődés szünet után ma futott be az első kényszeregyezési kérelem az aradi törvényszékhez. Pintea János jónévű aradi cipész kérte a kényszeregyezés elrendelését 93.526 lej aktívával és 119.100 lej passzívával. A cipész, akit a gazdasági krízis kergetett anyagi nehézségekbe, negyven százalékot ajánl hitelzőinek. Az összeget öt év alatt fizeti ki negyedéves részletekben és az első részlet a kényszeregyezés jóváhagyásától számítva egy év múlva esedékes. A törvényszék a napokban dönt a kérelem felett.

— A Köz- és Magánalkalmazottak Nyugdíj-egyesületének közlése szerint a november havi nyugdíjak a CFR központi pénztáránál a következő sorrendben lesznek kifizetve: 7-én, szerdán egész napon át a volt ACSEV-, 8-án A—M kezdőbetűig, 9-én N—Z kezdőbetűig a CFR- és volt MÁV-nyugdíjasok illetménye kerül kifizetésre napokint 8—1, d. u. pedig fél 5—7 óráig.

— Az Aradi Nyugdíjasok Kölcsonös Segélyző Egyesületének hivatalos közleménye közöli, hogy a CFR központi pénztáránál a november havi nyugdíjak a következő sorrendben lesznek kifizetve. November 7-én, szerdán a volt ACSEV-nyugdíjasok, 8-án, csütörtökön A—M-ig és 9-én N—Z-ig a CFR- és volt MÁV-nyugdíjasok. A kifizetés reggel 8—1-ig és d. u. fél 5—7-ig fog eszközöltetni. Kérjük tagjainkat, hogy a tagdíjakat a fizetésnél jelenlevő pénztárnokunknál, vagy hivatalos helyiségünkben (Buley, Regina Maria No. 18.) befizetni sziveskedjenek. Egyben közöli, hogy javaslatunk alapján az 1922—1925. között nyugdíjazott ACSEV tisztviselő-nyugdíjasok drágasági segélye felemeltetett. Az elnökség.

Szenzációs a nagy újdonság-katalogus a Löbl-könyvtárban

Román, magyar, német újdonságok
kötetenként is kaphatók.
havi díj 40.— lej. 4571

— Turistafelszerelések kiállítása. A „Societatea Carpatina Ardeleana Sectia Czarán Arad” november 7-én, este 7—8 óráig az Iparos Otthon emeleti hivatalos helyiségében a legmodernebb és legtartósabb turista-ruhaneműekből, alumínium-edényekből és egyéb felszerelésekből kollekciót mutat be, minden vételkötelezettség nélkül. A kiállítás nemcsak turistákat, hanem vadászokat és gyakran az utazókat is érdekli. A tárgyak árai mérsékelték és a helyszínen kitétt iven megenddelhetők. Postaköltség nincs.

— „Turista Élet” címmel jelenik meg Oradean hat erdélyi turistaegyesület hivatalos lapja, amely érdekkörénél fogva az egész Erdély turistaszágát felöleli és annak ügyeivel intenzíven foglalkozik. A novemberi számot a számos illusztráción kívül Radványi Román Károly nyolcszinű linometszétének értékes műmelléklete díszíti. A folyóiratot Papp Lajos, a Bihari Turista Klub főtítkára szerkeszti (Oradea, Str. I. C. Bratianu 1.) Előfizetési ára egy évre 100 lej.

— Két aradi sportember korszakalkotó felidezése. Egy hét a peches ember életéből. Amikor Éva nevet. Eltűntem. A tudós kocsis, Bálc mondasók. Hipip és Kukula a sportról. Grafológia. Tréfák, humoreszkek, versek tarkítják a „Figaró” legújabb, szenzációs számát. Románia legolcsóbb vicclapja, 8 oldal, ára 2 lej. Kapható újságbódkban, dohánytözsdékben és a rikkancsoknál.

URANIA

MA, szerdán 8 (mérs.), 5, 7¼, 9¼ órakor:

Visszavonhatatlanul utoljára!

AZ ORVOS

Sidney Kingsley világhírű szindarabja filman

A főszerepekben:

CLARK GABLE
MYRNA LOY

Jön: New-York éjjel
(BROADWAY.)

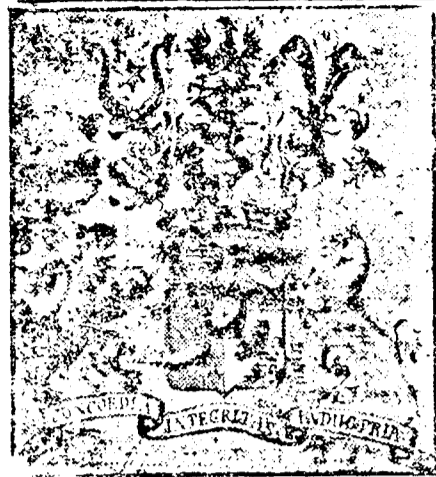
A Rothschildok

Irtá:

Bogdan Varvara

(6) Fordította: Marosi Rudolf

Rothschildék — az európai vasut-hivályok

Waterloo után Rothschild Náthán még az eddigeknél is nagyobb ügyleteket bonyolít le. Így a kezébe veszi a porosz államkölcsön ügyét és husz millió talléros kölcsönt nyújt a pénzügyi zavarokkal küzdő államnak. De más országoknak is ad kölcsönöket, így Braziliának. Rothschild Náthán már tisztában van azzal, hogy hatalmat reprezentáló. S erre jellemző egy epizód, amelyet élettörténetének írói jegyeztek fel. Egyizben előkelő arisztokrata kereste fel a bankárt, akitől nagyobb kölcsönt akart felvenni. Sokáig kellett várnia, amíg bejutott. S amikor a bankár elé került, Rothschild nyugodtan helyet kínált meg, anélkül, hogy felállt volna íróasztala mellől.

— Foglaljon helyet.

— Kérem, tudja Ön, ki vagyok? — méltatlankodott az arisztokrata, aki büszkén megnevezte magát.

— Ugy...? — felelte nyugodtan a bankár — akkor üljön két székre...

Az uralkodók és államok bankárja nem ismerte a félelmet...

A londoni emelkedéssel szinte egyidejűleg vi-

rágzik fel a párisi Rothschild bankház. James Rothschild hamarosan baráti kapcsolatokra tett szert francia kormánykörökben és ténykedését két államkölcsön konvertálásával, majd a nyolcvan millió frankos párisi kölcsön kibocsátásával kezdi meg. Nagy küzdelmet kell megvívnia a Pereira-fivérekkel, akik egykoron a Rothschild bankház tisztviselői voltak és ott sajátították el a pénzügyi műveletek lebonyolítására vonatkozó tudásukat. Isac és Emil Pereire idővel veszélyes ellenfelekké lesznek...

A Pereire-fivérek ötlete volt a részvénytársaságok alapítása is, azaz „a tőke demokratizálása” — ahogyan elnevezték. Ezekkel akarták letörni a Rothschildok monopoliumát és elgondolásuk az volt, hogy a kispolgárok pénzével olyan tőkét gyűjtenek össze, amelynek birtokában versenyezni tudnak Rothschildokkal és letörni a monopoliumot, amelyet ez a bankárcsalád élvezett. Ötletüket más országokban is próbálják megvalósítani, főképpen azokban, ahol Rothschildok működnek. A Pereira-fivérek azonban nem tudnak versenyezni a bankárcsalád tagjainak zsenilitásával, működésük és minden aknamunkájuk nem árthatott a felfelé ivelő Rothschildok karrierjének...

Rothschild Salamon Bécsben londoni testvére példáját követi és Metternich pártfogásával az államkölcsönök egész sorozatát nyújtja Ausztriának. Az első 1820-ban 48 millió forint értékben, a másodikat 1823-ban 37 millió értékben, a harmadikat 1829-ben 25 millió forinttal, az államkölcsönök összege az évek folyamán a kétszáz millió forintot éri el.

Ugyanebben az időben Rothschild Charles Nápolyban operál. Néhány év alatt három kölcsönt ad a nápolyi királynak, az első négy, a második tizenhat, a harmadik husz millió dukát értékben. Most már elég hatalmas Rothschild Charles ahhoz, hogy egyik barátját, aki számos szolgálatot tett neki és akit a nápolyi király száműzött, mert elene fordult, visszahívassa. Cavalieri de Medici a nápolyi kormány pénzügyminisztere lesz — a bankárnak hála és ennek ellenében Rothschild

Charles újabb kölcsönrel segíti ki a pénzzavarból az uralkodót.

A többi olasz hercegség is lassankint a bankár érdekkörébe jut: 1827-ben a párisi herceg tizenkét millió lírás kölcsönt kap, hatalmas összeggel segíti ki a toszkánai herceget, akitől zálogul az összes vasbányákat kapja. A kölcsönért folyamodó államok sorába váratlanul a pápai állam is kerül, amelynek Rothschild Charles szintén nagyobb összegeket bocsát rendelkezésre. *S hamarosan a pápa kihallgatáson fogadja és kitünteti a frankfurti zsidó bankárt...*

Természetesen nemcsak államokkal és uralkodókkal kötött üzleteket a Rothschild-ház. A bankárcsalád üzleti könyveiben Dalberg, Metternich, Gentz, Lajos Fülöp, Schwarzenberg herceg, Eszterházy herceg és Középeurópa összes nagy birtokosai és előkelő arisztokratái szerepelnek. Ezek a magánkölcsönök újabb milliókat jelentenek.

Hamarosan új terrénre kínálkozott. Az új idők új szellemet hoztak magukkal és az ipar előretörőben volt. Az egyes államok vasutakat építettek és a Rothschild-tesivérek megsejítették a jövőbeni hatalmas üzletet. Belevetik magukat az új üzlet-

ágba és gyors tempóban felépül az első franciaországi és az első belgiumi vasut James Rothschild munkájaként, míg Ausztriában felépítik a legrégibb osztrák vasutat, amely viszont Rothschild Salamon pénzen készült.

Társaságok alakulnak a vasutak létesítésére, de mindenki tudja, hogy ezekben a társaságokban Rothschildok parancsolnak...

A bécsi vasutnál Rothschild Salamon tőzsdéi tranzakciókat is bonyolít le. A kezében volt a részvénytöbbség, amelyet olcsó áron szerzett meg. Amikor a vonal elkészült, a részvények tizenöt százalékkal emelkedtek a névérték fölé. S Rothschild Salamon tudott a részvényein. Később a társaság anyagi zavarokba jutott és állami segítséggel tudott tovább működni, de a bankárt ez már nem érdekelte, az ő haszna régen trezorjaiban pihent...

A pénzügyi tranzakciók viharaiában is a Rothschild-fivérek mindig megmaradtak ugyanazon politika mellett. Mindegyik elve az volt, hogy a háborus veszélyt mindenkor el kell háritani, mert a háboru — a gazdasági élet tönkretevője. És ezt a békepolitikát sohasem felejtik el, amikor a Rothschildok úgy érzik, hogy háborút támogatnak, ha pénzt adnak, nyomban bezárulnak a hatalmas trezorok. *A Rothschild-háznak mindenkor — rossz üzlet a háboru...*

(Folytatjuk).

SVÁBHEGYI SZANATÓRIUM

(Budapest centrumától 12 percre)

subalpin (430 m.) diétás gyógyintézet.

Már hettől 140.— pengőért

tökéletes szanatóriumi ellátást nyújt orvosi felügyelettel 5-szöri étkezésével, vizkúrával, fürdésel együtt.

A legideálisabb őszi-téli üdülőhely. 425

SPORT

A Gloria — CFR-mérkőzés a statisztikus szemüvegén keresztül

Hetek óta közöljük rovatunkban az egyes mérkőzések szemléltető statisztikáját. A statisztika a közönség körében már igen népszerűvé vált, miután alkalom arra, amire esetleg a mérkőzés izgalmában nem ér rá a néző: objektíven megállapítani, hogy vajon hű kifejezője volt-e a mérkőzés lefolyásának az elért eredmény. A heti statisztikánk különösen érdekes, amennyiben rendkívül sok fault miatti szabadrugást láthatunk. A két féldőben összesen fault miatt negyvennégy szabadrugást lőttek, holott a mérkőzés nem is tartozott az ugynevezett durva meccsek közé. A statisztikából világosan kitűnik az a tény is, hogy a Gloria megérdemelten nyerte meg a mérkőzést. A csatárok valószínűleg bombázták az ellenfél kapuját, de lövésüket csak háromszorban kísérte szerencse. A játékosokat osztályozó mai táblázatunkon a CFR-nek jóval kevesebb végeredmény adódik, mint a Gloriának. Ez nem csak onnan származik, hogy a Gloria együttesen átlagosan jobb teljesítményt nyújtott, hanem onnan is, hogy Theimler, aki nyomban az elején megsérült nem kaphatott osztályzatot. Ha viszont Ströcköt a kapuban is osztályoznunk kellene, akkor 10-et érdemelne. Egyébként a mezőny két legjobb embere Varjassy és Igna volt.

	Gloria		CFR	
	I f. II f. Össz.	I f. II f. Össz.	I f. II f. Össz.	I f. II f. Össz.
Taccsot dobott	11	18 = 29	13	8 = 21
Szabadon rugott:				
fault miatt	13	8 = 21	15	8 = 23
hensz miatt	1	4 = 5	2	7 = 9
ofszájd miatt	3	2 = 5	1	— = 1
Kapura lőtt	4	12 = 16	3	1 = 4
Kapu mellé lőtt	6	11 = 17	6	2 = 8
Kapu fölé lőtt	1	4 = 5	3	— = 3
Hazaadott	2	1 = 3	—	— = —
Kornert rugott	2	8 = 10	1	— = 1
11-est rugott	—	1 = 1	—	1 = 1
Gólt lőtt	—	3 = 3	1	1 = 2

OSZTALYZATOK:

Gloria		CFR	
Bosnyák	7	Theimler	—
Husztik	7	Vintilla	6
Varjassy	8	Rosculet	7
Ókrös	7	Gaiducovici	6
Faur	6	Wetzer II.	7
Pecican	7	Cuiedan	7
Igna	8	Florescu	6
Tudor	6	Boblea	6
Barbu	6	Ströck	6
Marienuț	6	Medve	7
Mercea	7	Attila	7
	75		65

A Hungária vezet a magyar profiligában

A magyar profilig vasárnapi csonka fordulója után, amely a Ferencváros vereségét hozta, a Hungária továbbra is vezet az első osztályban. A legkevesebb pontot a Hungária és a Bocskai veszítették. Vasárnap a Ferencváros Soroksárral, a Bocskai Szegeden a Szeged FC-vel, a Hungária a Kispesztel, az Újpest pedig a Budai „11”-el kerül szembe: A magyar profilig állása a következő:

1. Hungária	8	5	2	1	27: 9	12
2. Ferencváros	8	5	1	2	24: 14	11
3. Bocskai	7	3	4	0	20: 8	10
4. Budai	8	4	2	2	23: 12	10
5. Kispeszt	7	3	3	1	17: 13	9
6. Újpest	7	2	4	1	17: 5	8
7. Szeged	7	3	1	3	11: 12	7
8. Plöbus	7	2	2	3	14: 20	6
9. Attila	7	2	1	4	9: 24	5
10. III. Kerület	7	1	2	4	9: 14	4
11. Soroksár	7	1	2	4	8: 18	4
12. Somogy	7	0	2	5	9: 39	2

O Csik 58.3 mp.-t uszott Bécsben Bécsből jelentik: Az EWASC versenyén a BEAC 4-szer 100 m.-es rekordot uszott stafétájában Csik részideje 58.3 mp. Csik, mint a staféta utolsó embere, 4 méter hátránnyal indult s uszta ki a nagyszerű időt. Más eredmények: 400 méter: 1. Pader EWASC 5 perc 16.7 mp. 2. Lengyel (BEAC) 5 perc 17.3 mp. — Müngrás: 1. Hess (EWASC) 133.40 pont. 2. Hódv. (MTK) 131.31 pont.

O Megjelent a német hivatalos tennisz-erőlista. A listavezetők a következők: Férfiaknál: 1. Cramm. 2. Henschkel. 3-4. Menzel és Nourney. — Nőknel: 1. Aussem. 2. Horn. 3-4. Schomburgkné és Schneider-Peitz.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Allandóan sok nyersanyaguk van a belföldi nagy gyáraknak és mégis a megszűnés veszélye fenyegeti az üzemeket

A két év előtti rossz behozatali rendszer folytatásának súlyos következményei

Csatakiállítások visszhangoznak Románia közgazdasági harcterein és izgalmas ütközetelekről szóló hadijelentésekkel vannak tele a lapok. Naponkint megtaláljuk a sebesültek listáján a különböző ipari kategóriák halottait és sebesültjeit, de az új háború hadimilliomosainak nevei sem hiányoznak. A veszteséglistákban többek között ilyeneket tartalmaz:

— A vasgyárak szindikátusa elhatározta, hogy az üzemeket beszünteti s emiatt huszezer munkás kenyér nélkül marad... A petroleumvállalatok, a külkereskedelmi rendszer elleni tiltakozásuk demonstrálása végett, lezárták ipartelepeiket... A kereskedelmi miniszter erélyesen követeli a petroleumkiviteltől származó sok milliárd lej értékű devizának hivatalos árfolyamon való beszolgáltatását, de a vállalkozók megtagadták ezt, üzemüket inkább beszüntették, mert nem mondhatnák le a fekete tőzsdéről... Több ezer vállalati tisztviselőnek felmondtak, mert a gyárak nem bírnak elég nyersanyagot behozni és csak korlátozott üzemmel működnek...

Mindezekkel szemben a volt országos behozatali hivatal tisztviselői több mint százmillió lej haszonnal szerepelnek a közgazdasági háború hadimilliomosai között. Igaz, hogy Manolescu-Strunga új kereskedelmi hadvezér legutóbb kiméletlen offenzívát intézett ellenük és végre közülük is több áldozat maradt a csatateren...

De lássuk csak! Mégis sokkal véresebb ez a mai küzdelem semhogy csak könnyű stílusban lehetne vele foglalkozni. Súlyos és nagyon komoly ügy ez, mindnyájunk életére kiható következményekkel járnak a külkereskedelmi rendszerváltozások, amelyek felforgatják az ország gazdasági életberendezkedését, lerombolják a tiz-tizenöt év előtt bevezetett irányokat, egyetlen tollvonással megsemmisítik azt, amit ezelőtt megalkotóik jónak tartottak. Pedig dehogy is voltak jók! Dehogy lett volna szabad például a kontingens behozatali rendszer úgy megszervezni, hogy számtalan széles rés maradjon a panamisták, a könnyű megélhetéshez szokott üzerek, az ingyenezők számára. Miért kellett megbénítani, guzsbakótni a kereskedelmi forgalmat és a gyári termelést? Miért nem szervezték meg két évvel ezelőtt a behozatali rendszerét? Hiszen akkor már az első napokban minden gyakorlati közgazdász pontosan megjósolta hogy szédeletes visszaéléseket fog eredményezni az import-permissz rendszer. És az 1932. évi profécia szó szerint bekövetkezett — 1934-ben.

Igaz, hogy a belföldi gyáripár jelentékenyen fejlődött a legutóbbi két esztendő alatt, de most az a veszély fenyegeti, hogy gyorsan le kell csökkenteni a gyártási produktumokat. Miért? Mert nem történt gondoskodás a nyersanyagok zavartalan külföldi utánpótlásáról és most már csak a legnagyobb küzdelemmel bírnak hozzájutni a rendelkezésükre a legfontosabb nyersanyagmennyiségekhez is. Ez alkalommal el kell mondanunk azt, amit kevesen tudnak nálunk. Nevezetesen azt, hogy sok belföldi gyárnak most is nagy mennyiségű nyersanyagkészlete van, amellyel legalább egy évig zavartalanul bírnak foglalkoztatni vállalatukat. Ezekbe a nyersanyagterálekokba egyes gyárak többszázmillió lej voltak kénytelenek gyümölcsözötlenül beletelíteni, hogy minden eshetőségre számítva ellátassák a gyárak gépeiket, például a szövőgyárak szövőszékeiket.

A romániai pamutárny textilgyárakban összesen 45 ezer szövőszék működik, amelyek átlag kb. egy millió méter árut bírnának évente előállítani, de a súlyos

Országfejlesztési kölcsön

Egy darab kötvény kibocsájtásai ára 880 lej, amely készpénzben fizetendő vagy 680 lej készpénz 200 lej állampapírral.

A jegyzett kötvényekért 1200 lej lesz visszafizetve, vagy pedig 100,000 lej, 200,000 lej, 250,000 lej, egy millió lej, esetleg három millió lej jutalom.

JEGYZÉST ÉS BEFIZETÉST ELFOGADNAK:

Pénzügyigazgatóságok, városi, megyei s községi adóhivatalok;
Casa autonomă a Monopoliurilor Statului Intézetei;
Banca Națională a României fiókjai;
Casa de Depuneri (Letétpénztár);
Casa națională de Economie și Cercul peștale;
Postahivatalok;
Banca Centrală Cooperativă;
Oficiul național al Cooperatiunii;
Federale și bănci cooperative autorizate;

BUCUREȘTII BANKOK:

Banca Românească /
 „ de Credit Român
 „ Comercială Română
 „ Comercială Italiană și Română
 Societatea Bancară
 The Bank of Roumania Ltd.
 Banca Anglo-Cehoslovacă și de Credit din Praga
 Banca Chrissoveloni
 Societatea Națională de Credit Industrial
 Banca Urbană
 „ de Agricultură și Export
 „ Agronomilor
 „ Anglo-Română
 „ Cerealiștilor
 „ Dichiu
 „ Gh. M. Eftimiu & Co.
 „ Ipotecară Rurală
 „ Pietii
 „ Rahova-Bragadiru
 „ Românească a Orientului
 „ de Scont a României
 „ Sindicatul Agricol Ilfov
 „ Tâbăcarilor
 „ Viticolă
 Casa de Bancă L. Zanea
 Creditul Românesc
 Finkels M.
 Isac M. Lewy, S-ri, E. Semo & M. I. Lewy
 Prima Societate Civilă de Credit Funciar Rural
 Soc. Com. pentru Construcții de Locuințe Eftine
 Banca Agricolă
 „ Friedmann, Juster și C-ia
 „ Cornca
 „ de Depozite și Scont
 „ de Devize și Lombard

A következő biztosító intézetek:

Generala
 Dacia-România
 Agricola Foncieră
 Naționala
 Asigurarea Românească
 Sun
 Steaua României
 Franco-Română
 Phönix
 Adriatica-Trieste
 Victoria
 Britania

VIDEKI BANKOK:

Arad Banca Victoria
 Casa de Păstrare Generală din Arad
 Casa de Păstrare a Județului Arad
 Bacău Banca Oituzului
 Bazargic Banca Caliacra
 Bistrița Banca „Aurora“ din Năsăud
 „ de Credit
 Botoșani Banca Moscovitz
 Brăila Banca Sindicatului Agricol
 Brașov Casa Generală de Economii
 Banca Cetățenilor și Taranilor din Codlea
 Buzău Banca Buzăului
 „ Muntenia
 „ Comercială
 Călărași Banca Frații Mateescu
 Caracal Banca Caracal

Cernăuți Banca Comercială Națională
 Chișinău Banca Basarabiei
 Cluj Banca Centrală pentru Industrie și Comerț
 Banca Ardeleană și Casă de Economie
 Banca de Scont și Schimb din Ardeal
 Banca de Agricultură și Casă de Economie
 Banca Economul
 „ Vlădeasa din Huedin
 Craiova Banca Comerțului
 Dej Banca pentru Agricultură, Industrie și Comerț
 Banca Poporală
 Deva Casa de Păstrare, Petroșani Ardeleana, Orăștie
 Crișana, Brad
 Făgăraș Banca Furnică
 Huși Banca „Albina“
 Hotin Banca Cetatea Hotinului
 Iași Banca S. O. Grosswald
 Lugos Banca Creditul Bănățean
 Banca Cărășana, Lugoj
 Oradea Banca și Casa de Economii Fuzionată
 Oravița Banca Orăvițană
 Pitești Banca Pitești
 Ploiești Banca Prahovei
 „ Comerțului din Vălenii de Munte
 Roman Banca Comerțului și Industriilor
 R.-Sărat Banca Creditul Râmnician
 Satu-Mare „Casa Noastră“
 Sibiu Banca Albina
 Institutul de Credit Funciar
 Casa Generală de Economie din Sibiu
 Banca „Oasia“
 Sighet „Maramureșana“
 Sighisoara Banca Unită pentru Industrie și Hipotecă
 Banca Poporului
 „ Patria, Blaj
 Sibiu Banca Durostorului
 Siml. Silvaniei Sălajana Inst. de Credit și Economii din Jibou
 Săvania Institut de Credit și Economii di Simleu
 Târgoviște Banca Dâmbovița
 Banca de Comerț și Industrie
 „ Comercială și Industrială
 „ Comercială și Industrie din Răcari
 Tg-Jiu Banca Creditul Gorjan
 Tg-Mureș Casa de Economii
 Banca de Scont
 Casa de Econ. din Reghia Mureșana din Reghin
 Timișoara Banca Timișoarei și Soc. Com. pe acțiuni
 Prima Casa de Păstrare
 T-Severin Banca Comercială
 „ Mehedințului
 Vaslui Casa de Credit
 Prima Casă de Păstrare

A fent felsorolt bankok úgy központi intézetük, mint fiókjaiak útján jogosultak a jegyzés elfogadására.

Benzinkutak, petróleum-mérő készülékek, olajmérők Kálmán A. Részvénytársaságnál, Arad.

forgalmi korlátozások és a mostanig tartott kedvezőtlen pénzügyi viszonyok miatt csak ötszáz millió métert gyártanak.

Egyedül Erdélyben és a Bánátban mintegy kilencezer szövetség működik a pamutáru iparban. A vállalatoknak állandóan megfelelő nyersanyagkészletük van és ennek dacára mégis kénytelenek folyton újabb nyersanyagokat importálni, pedig nincs is rá szükségük. Nem kellene tehát folyton újabb és újabb százmilliókat feleslegesen befektetniük és e célból még rejtett utakon felhajtani az ehhez szükséges külföldi devizákat most, amikor rémes küzdelemmel jár az import.

— Mi az oka ennek? — kérdezik a tájékozatlanok. A két év előtt tudatlansággal és felületesen bevezetett kontingens behozatali szabályzat az oka, amely szigorúan előírja, hogy a külföldről minden évi csak annyi árucikkeket hozhat be, amennyit az előző év ugyanolyan időszakában importált. Ha tehát valamely gyár állandóan fenn akarja tartani üzemét — már pedig mindegyik erre törekszik — akkor kénytelen minden félévben legalább annyi nyersanyagot behozni, amennyit az előző esztendő ugyanazon időszakában importált, mert ha nem meríti ki ezt a mennyiséget, akkor behozatali engedélyének lejártá után semmit sem hozhat be és megáll az üzem! Ilyen képtelen okok miatt, a mai nagy pénzügyi mellett, kamatozatlanul hevernek a gyárak nyersanyagraktáraiba fektetett súlyos milliók, amellyel pedig a tulajdonosok nem fejleszthetik üzemüket, holott a külföldi készáruk versenyének megszűnése miatt kétszeresére emelhetnék a gyári forgalmat. De mivel felülről erőszakosan szorítják vissza az iparvállalatok fejlődését, sőt megnehezítik a legújabb alapításokat is, nem fejlődhetik az egészséges üzleti verseny, amely szabályozná az árakat és lehetővé tenné új munkástömegek foglalkoztatását s azonkívül az új pénzhiteligénylésnek és az új áruk hitelezésnek is újból lerakná az alapját.

Az új kereskedelmi miniszter erélyes gyakorlati ember, sokat járt a nyugati országok centrumaiban, a gyümölcsexport újjászervezésével nagy organizáló képességének adta bizonyítékát, tehát reá vár az a nagy feladat, hogy eltávolítsa a gazdasági fejlődés akadályait és biztosítsa egy a termelés, mint a verseny szarbadtságát. Hadd produkáljon az ország a mai-nál sokkal több iparcikket, annyit, amennyit szolid árak mellett a fogyasztók milliói között könnyen forgalomba lehet hozni és engedje érvényesülni azt a régi jó gazdasági elvet, amely ezzel a pár szóval fejezhető ki legmarkánsabban: „Nagy forgalom és kis haszon mellett megszázsorozódik a jövedelem”. B. L.

Miniszteri rendelet megengedi a rabok gyári foglalkoztatását

Bucurestiből jelentik: A napilapok a legnagyobb csodálkozás hangján számolnak be a Monitorul Oficial legutóbbi számában megjelent igazságügyminiszteri rendeletről, amely lehetővé teszi azt, hogy azok a rabok, akik 1934-ben, a különböző fogházakban és fegyintézetekben, jó magaviseletet tanúsítottak, nemcsak az állami üzemekben, hanem a magánvállalatokban, a különböző gyárakban is állandóan dolgozhatnak. A sajtó nem helyesli ezt az intézkedést, amely esetleg kenyérét foszt meg sok ezer becsületes, családos szakmunkást, ellenben munkához juttatja a rabokat, akiknek a fogházakban, vagy az állami dolgozóknak, nem pedig a rendes gyári munkások között van a helyük. Nemcsak közgazdasági, hanem erkölcsi szempontból sem helyesíthető ez az intézkedés, — írják, — mert az elzárásra ítélt bűnösök immorálisága könnyen megfertőzheti a józan életű munkásokat. De az is megtörténhetik, hogy aki munkanélkül nyomorog és nem bírja eltartani a családját, tudatosan fog bűnöket elkövetni, mert arra számít, hogy majd jól viseli magát a fogházban és akkor könnyen kap foglalkozást valamelyik gyárban.

— Az egész országban tizenkétezer hitelező nem fogadta el az adósok konverziós egyezségi ajánlatát. Az igazságügyminisztériumban most készítettek el azt a kimutatást, amely a konverziós egyezségekről szól. Eszerint egymillió 900 ezer a hitelezők száma, az adósoké pedig három és félmillió. A hitelezők közül összesen tizenkétezen nem fogadták el az adósok konverziós egyezségi ajánlatát és ezeknek az adósoknak száma 115.500. A konverziós adósságok összege 80 milliárd lej és a visszautasított adósságok hárommilliárd lejt képviselnek.

Neon fényreklámot

tervez és készít

4680

M A T Ú Z

APRÓ HIRDETÉSEK.

Egy apróhirdetés **20 lei.** Minden további ára **10 szóig csupán** : : szó 2 lei. : :
Az apróhirdetések előre fizetendők.

Apróhirdetéseket este 9 óráig vesznek fel az Aradi Közlöny kiadóhivatalai. - Telef. : 151

HÁZASSÁG.

INTELLIGENS 28 éves izr. fiatalember keres intelligens izr. urileányt nősülés céljából, vagy becsülné. — Leveleket „Boldog” jellegre az Aradi Közlöny kiadóhivatalába kér. 4719

LEVELEZÉS.

Öszirózsa 874. Kérem levele van az Aradi Közlönyből. Falusi. 4732

CINOS, fiatal urileány barátságát keresem, kit bőkezűleg támogatok. Levelek „Első lépés discretio” jellegre az Aradi Közlöny kiadóhivatalába kérek, ugyanott válaszon találkozásról 12 óig átveendő. 4731

Fiatal urinó uriember szerény, támogató barátságát keresi. Vidéki is lehet. Leveleket kérek „Megpróbálok” jellegre a kiadóhivatalba.

ALKALMAZÁS.

Rendszerető, megbízható bejárónót azonnalra felveszek. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalban.

FIATAL házaspár, lehetőleg lakatos vagy villanyszerelő, házmesternek felvételük. Jelentkezni délelőtti Corso cukorka-üzletben (Neuman-palota.) 4729

PERFEKT román kisasszony keresetlik gyermek mellé. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalban. 4734

Jobb szobaleányt keresek azonnali beférsre. Schillinger Andor, Bulev. Carol 56. 4740

EGY jólőző szakácsnő kerestetik nov. 15-re. Gheorghe Popa 6. Ugyanott egy mindenes kerestetik falura. 4728

LAKÁS.

Keresek május 1-re 4 szobás, fürdőszobás magánházat, vagy földszintes lakást, a város központjában. Cimeket az Aradi Közlöny kiadóhivatalba kérek „Május 1.” jellegre.

Különbejáratu butorozott szoba, fürdőszobával kiadó, esetleg ellátással. — Ugyanott egy-két szerény fiatalember részére különbejáratu butorozott szoba kiadó teljes ellátással. Bul. Carol 81., I. emelet. 4718

Irodahelyiséget, két szoba mellékeltségekkel állót, keresek a főutvonation, a Horia-uccától az Avram Iancu-terig. Cim a kiadóhivatalban. 4741

NÉGYSZOBÁS I. emeleti fürdőszobás lakás a Piata Avram Iancu közvetlen közelében azonnalra kiadó Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalban. 4674

ELLÁTÁS.

1-2 urileány kellemes otthonra találhat Izraelita uricsaládnál. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalban. 4739

INGATLAN.

10-20 hold földet a város közelében megvételre keresek. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalban. 4735

VÉTEL ÉS ELADÁS.

MOZIBERENDEZÉSI tárgyak és 2 hónapos buldogg kutyakölykök eladók. — Bővebbet az Aradi Közlöny kiadóhivatalban. 4733

Pléh- és fahordók eladók. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalban.

PUHA ÓLOM megvételre kerestetik. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalban.

Aranyat, ezüstöt legmagasabb áron veszünk. COMISIO biz. üzlet, Bul. Reg. Maria 18. 4640

„OLLA“
prophylaktikus készítmény. Ne kockáztassa egészségét. **OLLA** utánzatokkal, utasítsa ezeket vissza és követeljen kíméltetett **OLLA**-t eredeti csomagolásban!

4166

Rádió műsor

— Romániai időszámítás —

SZERDA, NOVEMBER 7.

Bucuresti. 13: Gramofon. 13.45: Gramofon. 14: Könnyű zene. 16: Rádiózenekar. 17.15: Rádiózenekar. 18.20: Gramofon. 19: Colotte Frantz hegedűhangversenye. 19.45: Lidia Lipkovska énekel. 10.05: Szalonzene. Vollstedt: Indulógyveleg. O. Petras: Eine Nacht auf dem Alster. Waldteufel: Prestissimo, galopp. Simonetti: Madrigal. Meyer—Helmund: Ballgflüster. Morena: Der unsterbliche Verdj. 21.25: Szalonzene. — Budapest I. 7.45: Torna. Utána: Hanglemezek. Id. „Királyleány a kolostorban”. 11.40: „Téli szobanőnyek”. (Felolvasások). 13: Déli harangszó. 13.05: Hanglemezek. 14.30: Eugen Stepat balalajakazenakara. 17.10: A rádió diákfélfőrája „Ossian népe”. 18: „A dohányszásról”. Somogyi Béla dr. előadása. 18.30: Dömötör Lajos fuvolázik zongorakísérettel. 19: Olasz nyelvoktatás. 19.30: Kalmár Rezső és Balázs László szalonkvintettjének műsora. 19.55: „Csodabogarak”. Halász Gyula tréfás nyelvészeti csevegése. 20.30: Az Operaház előadásának közvetítése. Majd: Kurina Simi és cigányzenekara muzsikál. Utána: Berend Endre jazzzenekarának műsora. — Bécs. 13: Rádiózenekar. 14.10: Rádiózenekar. 16: Hírek. 17.05: Gramofon. 18.10: Modern stájer komponisták művei (kamarazene). 20.20: Slatko Popoff gondorkázik. 21.05: „Jugendfreunde”. Ludwig Fulda vigjátéka. 23.05: Eszperantó. 23.15: Katonazene. 23.50: Katonazene. Utána: Cigányzene Budapestről. — Breslau. 7.35: Könnyű zene. 12.15: Gramofon. 13: Rádiózenekar. 17: Rádiózenekar. 20: Munkásoknak. 21: Hírek. Utána: Tarka est. — Deutschlandsender. 14: Gramofon. 16.15: Gyermekek dalok. 17: Stuttgart. 20: Sascha Bergdolf zongorázik. 21.10: A mi Saar-vidékünk. 21.35: Birodalmi közvetítés. 22: Katonazene. — Heilsberg. 7.15: Torna. 7.35: Reggeli hangverseny. 11.15: Iskolai rádió. 12.30: Carusolemezek. 13: Szórakoztató zene Berlinből. 14.05: Gramofon. 17: Rádiózenekar. 20: Ongonaszámok. 21.05: Reger: Gordonka-szvit d.moll. 22: Házasság nélküli asszonyok. Hangképsor. 23.30: Gramofon. Utána: Táncczene. — Pozsony. 11.10: Magyar hírek. 13.15: Gramofon. 13.35: M. Ostrava. 16.55: Prága. 18.10: G. Pauljny énekel. 18.45: Gramofon. 19: Magyar nyelvű közvetítés. Ujházy N. magyar szerzők dalait énekl.

A szerkesztésért:

Dr. STAUBER JÁNOS
felel.